

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

EL

Γνώμη 02/2024

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 322, ΣΛΕΕ)

σχετικά με την πρόταση
κανονισμού του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου για τη θέσπιση
του προγράμματος για την
ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία
και πλαισίου μέτρων με σκοπό
τη διασφάλιση της έγκαιρης
διαθεσιμότητας και προμήθειας
αμυντικών προϊόντων («EDIP»)
[Διοργανικός φάκελος
2024/0061 (COD)
της 5ης Μαρτίου 2024]

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	01-13
Πλαίσιο	01-07
Πεδίο εφαρμογής, χρονοδιάγραμμα και περιορισμοί της παρούσας γνώμης	08-13
Πεδίο εφαρμογής	08-10
Χρονογραμμή	11
Περιορισμοί	12-13
Γενικές παρατηρήσεις	14-21
Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό	21
Ειδικά σχόλια	22-64
Αιτιολογική έκθεση	22-23
Εκτίμηση αναγκών	22-23
Κεφάλαιο I της πρότασης: Γενικές διατάξεις	24-25
Κεφάλαιο II της πρότασης:	26-48
Ενότητα 1: Γενικές διατάξεις που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα και στο μέσο στήριξης της Ουκρανίας	26-30
Ενότητα 2: Το πρόγραμμα	31-46
Ενότητα 3: Μέσο στήριξης της Ουκρανίας	47-48
Κεφάλαιο IV της πρότασης: Ασφάλεια εφοδιασμού	49-52
Ενότητα 1: Ετοιμότητα (άρθρα 34 έως 39 της πρότασης)	49
Ενότητα 2: Εποπτεία και παρακολούθηση των εφοδιαστικών αλυσίδων (άρθρα 40 και 41 της πρότασης)	50-51
Ενότητες 3 και 4: Κατάσταση κρίσης εφοδιασμού και κατάσταση κρίσης εφοδιασμού που σχετίζεται με την ασφάλεια (άρθρα 43 έως 56 της πρότασης)	52
Κεφάλαιο V της πρότασης: Διακυβέρνηση, αξιολόγηση και έλεγχος	53-58
Το Συμβούλιο Αμυντικής Βιομηχανικής Ετοιμότητας και η διαδικασία επιτροπής (άρθρα 57 και 58 της πρότασης)	53

Συμφωνία-πλαίσιο με την Ουκρανία (άρθρο 59 της πρότασης)	54-55
Αξιολόγηση του προγράμματος (άρθρο 66 της πρότασης)	56-58
Πλαίσιο παρακολούθησης των επιδόσεων	59-64
Τελικές παρατηρήσεις	65-69
Σύνοψη των προτάσεων	
Προτάσεις διατύπωσης	70
Παραρτήματα	
Παράρτημα I – Επισκόπηση των θεσμικών ρυθμίσεων της ΕΕ που αφορούν τον τομέα της άμυνας	
Παράρτημα II – Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό	
Συνομογραφίες:	

Εισαγωγή

Πλαίσιο

01 Η ΕΕ, αντιμέτωπη με την επανεμφάνιση πολεμικών επιχειρήσεων μεγάλης κλίμακας στην Ευρώπη, λόγω του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας το 2022, έχει θέσει την άμυνα σε πολύ υψηλή θέση στην ατζέντα της. Μετά τη Διακήρυξη των Βερσαλλιών της 11ης Μαρτίου 2022, η Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας ενέκριναν, τον Μάιο του 2022, κοινή ανακοίνωση σχετικά με την ανάλυση των επενδυτικών κενών στον τομέα της άμυνας και τη μελλοντική πορεία¹.

02 Έκτοτε, υποβλήθηκαν προτάσεις για διάφορα βραχυπρόθεσμα μέτρα.

- ο Η ειδική ομάδα για τις κοινές προμήθειες στον τομέα της άμυνας συγκροτήθηκε προκειμένου να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για την υποστήριξη του συντονισμού των πολύ βραχυπρόθεσμων αναγκών τους σε προμήθειες.
- ο Ο κανονισμός για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών (EDIRPA), με στόχο την παροχή κινήτρων, μέσω χρηματοδοτικής στήριξης, για την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την προμήθεια του πλέον επείγοντος αμυντικού εξοπλισμού. Εκδόθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2023 και θα ισχύει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025.
- ο Ο κανονισμός σχετικά με τη στήριξη της παραγωγής πυρομαχικών² (ASAP) για την παράδοση και την από κοινού προμήθεια πυρομαχικών για την Ουκρανία. Εκδόθηκε στις 20 Ιουλίου 2023 και θα ισχύει μέχρι τις 30 Ιουνίου 2025.

03 Νωρίτερα, η Επιτροπή είχε εγκρίνει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας (EDIDP) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (EDF) για την προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας.

04 Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Δεκεμβρίου 2023 υπογραμμιζόταν ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης για αύξηση της αμυντικής ετοιμότητάς της. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνιζε

¹ JOIN (2022) 24.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1525.

επίσης ότι ήταν ανάγκη να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή τεχνολογική και βιομηχανική βάση στον τομέα της άμυνας (EBTBA).

05 Στις 5 Μαρτίου 2024, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση κανονισμού «για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (EDIP) και πλαισίου μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων³». Η εν λόγω δέσμη μέτρων αναφέρεται εφεξής ως «η πρόταση». Σκοπός της πρότασης είναι η παροχή περισσότερης μεσοπρόθεσμης στήριξης και ο συγκερασμός του επείγοντος χαρακτήρα με τον μακροπρόθεσμο ορίζοντα από τώρα έως το τέλος του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

06 Στο άρθρο 1 της πρότασης καθορίζονται οι συνιστώσες της εν λόγω δέσμης μέτρων, που είναι η θέσπιση του προγράμματος ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας (εφεξής «το πρόγραμμα»), το μέσο στήριξης της Ουκρανίας και τη δομή για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα εξοπλισμών, ένα νομοθετικό πλαίσιο που σχεδιάστηκε για την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού, και τη σύσταση Συμβουλίου Αμυντικής Βιομηχανικής Ετοιμότητας.

07 Παράλληλα με την πρόταση, η Επιτροπή δημοσίευσε τη στρατηγική για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (EDIS)⁴. Στη στρατηγική αυτή καθορίζονται οι πρωτοβουλίες πολιτικής που έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση των απειλών κατά της ασφάλειας μέσω της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας και της προώθησης του συντονισμού αμυντικών επενδύσεων των κρατών μελών. Ο χρονικός ορίζοντας της στρατηγικής υπερβαίνει το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 και περιλαμβάνει ποσοτικοποιημένες τιμές-στόχο που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι το 2030. Το EDIP συνιστά το κύριο μέσο με το οποίο η Επιτροπή σχεδιάζει να υλοποιήσει την EDIS για την περίοδο από την έγκριση της πρότασης έως το 2027.

³ COM (2024) 150.

⁴ JOIN (2024) 10.

Πεδίο εφαρμογής, χρονοδιάγραμμα και περιορισμοί της παρούσας γνώμης

Πεδίο εφαρμογής

08 Η γνώμη μας βασίζεται στην πρόταση, συμπεριλαμβανομένου του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου και της αιτιολογικής έκθεσής της. Όποτε το κρίνουμε σκόπιμο, παραπέμπουμε επίσης στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD) σχετικά με το EDIP⁵, καθώς και στην EDIS.

09 Ζητήσαμε τη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικής Βιομηχανίας και Διαστήματος της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EOA). Συνεργαστήκαμε επίσης με τη γραμματεία του Συμβουλίου, την υποεπιτροπή Ασφάλειας και Άμυνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσώπους της βιομηχανίας και ομάδες προβληματισμού. Συμπληρωματικά, αναλύσαμε ερευνητικές μελέτες από πηγές όπως η Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

10 Στην παρούσα γνώμη εκφράζουμε τις απόψεις μας σχετικά με τη νομοθετική πρόταση και συμβάλλουμε στη νομοθετική διαδικασία προτείνοντας τρόπους αποσαφήνισης ορισμένων τμημάτων της που έχουν επίπτωση στη δημοσιονομική διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ.

Χρονογραμμή

11 Η Επιτροπή δημοσίευσε την πρότασή της στις 5 Μαρτίου 2024. Η νομική βάση της πρότασης της Επιτροπής επιβάλλει τη διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ)⁶. Το Συμβούλιο υπέβαλε επίσημο γνωμοδότησης από το ΕΕΣ στις 19 Απριλίου 2024, καλώντας το ΕΕΣ να υποβάλει τη γνώμη του το αργότερο έως τις 31 Οκτωβρίου 2024. Η παρούσα γνώμη ανταποκρίνεται στην απαίτηση διαβούλευσης.

⁵ C (2024) 4822.

⁶ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 322, παράγραφος 1, στοιχείο α).

Περιορισμοί

12 Τονίζουμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 34 του δημοσιονομικού κανονισμού⁷, πριν από την έκδοση πρότασης που αναμένεται να έχει σημαντικό οικονομικό, περιβαλλοντικό ή κοινωνικό αντίκτυπο, θα πρέπει να πραγματοποιείται εκ των προτέρων εκτίμηση επιπτώσεων. Ωστόσο, όπως τονίσαμε και σε προηγούμενες γνώμες μας σχετικά με τις προτάσεις τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία⁸ και τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια⁹, επισημαίνουμε ότι και πάλι δεν πραγματοποιήθηκε τέτοια εκτίμηση. Στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης, η Επιτροπή αναφέρει ότι αυτό συνέβη «λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της πρότασης»¹⁰. Υπογραμμίζουμε ότι η παράλειψη εκ των προτέρων εκτίμησης επιπτώσεων γίνεται ανεκτή μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις.

13 Στις 8 Ιουλίου 2024, η Επιτροπή εξέδωσε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της, προκειμένου να αιτιολογήσει την ανάγκη ανάληψης δράσης από την ΕΕ και να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τη λογική στην οποία βασίζεται η πρόταση. Ωστόσο, τόσο το εν λόγω έγγραφο, όσο και το νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο της πρότασης παρείχαν περιορισμένες πληροφορίες επί σειράς θεμάτων (βλέπε σημεία **16,22** και **23, 40** και **60**). Συνεπώς, δεν είμαστε πλήρως σε θέση να διατυπώσουμε μια καθ' όλα τεκμηριωμένη γνώμη.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046.

⁸ Γνώμη 03/2023.

⁹ Γνώμη 01/2024.

¹⁰ COM(2024) 150, σ. 9.

Γενικές παρατηρήσεις

14 Αναγνωρίζουμε ότι η πρόταση προορίζεται να αποτελέσει το πρώτο βήμα για την εφαρμογή της EDIS, η οποία καθορίζει τα μέσα και τους στόχους της ΕΕ για το 2030 που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας. Επισημαίνουμε ότι η διαβούλευση σχετικά με την EDIS έλαβε χώρα μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου 2023 και υποστηριζόταν από πέντε θεματικά έγγραφα, στα οποία περιγράφονταν το γενικό πλαίσιο και τα κύρια ζητήματα που είχε εντοπίσει η Επιτροπή. Ωστόσο, τα χαρακτηριστικά των διαφόρων μέσων πολιτικής (όπως ο ευρωπαϊκός μηχανισμός στρατιωτικών πωλήσεων ή το μέσο στήριξης της Ουκρανίας) δεν ορίζονταν στα έγγραφα διαβούλευσης, αλλά συμπεριλήφθηκαν αργότερα στην πρόταση σχετικά με το EDIP. Μετά τη δημοσίευση της πρότασης, πραγματοποιήθηκε σχετική επίσημη διαβούλευση. Συνεπώς, ενδέχεται η Επιτροπή να μην έλαβε ολοκληρωμένη ανατροφοδότηση για όλες τις πτυχές της πρότασής της.

15 Στην ειδική έκθεση μας σχετικά με την προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας¹¹, συστήσαμε στην Επιτροπή τον σχεδιασμό μακροπρόθεσμης στρατηγικής για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, με σκοπό την αύξηση της παρουσίας της τεχνολογίας που αναπτύσσεται στον αμυντικό τομέα της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, επικροτούμε τον στόχο της πρότασης για προώθηση της εκβιομηχάνισης και της εμπορίας αμυντικών προϊόντων που έχουν αναπτυχθεί με τη στήριξη του EDF. Επιδιοκμαζούμε επίσης την επιλογή της Επιτροπής να εντοπίσει ευρωπαϊκά αμυντικά έργα κοινού ενδιαφέροντος με σκοπό την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών αμυντικών δυνατοτήτων. Ωστόσο, στην ειδική έκθεσή μας τονίζεται ότι η ανάπτυξη τέτοιου είδους δυνατοτήτων συνιστά μακροπρόθεσμη διαδικασία, η οποία και απαιτεί πολυετή προοπτική ώστε να μπορέσει να επηρεάσει τις αποφάσεις της αμυντικής βιομηχανίας. Από την άποψη αυτή, σημειώνουμε ότι ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησης της πρότασης είναι μόλις δύο έτη (2026 και 2027). Προκειμένου να δρέψει τα πλήρη οφέλη της δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ, **η Επιτροπή καλείται να εξετάσει το ενδεχόμενο** να συμπληρώσει την EDIS με μια στρατηγική μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της EBTBA, ως μέρος του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

16 Τονίσαμε επίσης ότι, για την υλοποίηση της προπαρασκευαστικής ενέργειας για την έρευνα στον τομέα της άμυνας απαιτούνται σημαντικοί πόροι και εμπειρογνώσια, κάτι που δημιούργησε επιχειρησιακές προκλήσεις για την Επιτροπή όσον αφορά την διενέργεια της αξιολόγησης και τα κριτήρια ανάθεσης εντός εύλογου χρονικού

¹¹ Ειδική έκθεση 10/2023.

πλαίσιου. Σημειώνουμε ότι, στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο της πρότασης, η Επιτροπή παραθέτει την εκτίμησή της όσον αφορά τους απαραίτητους πόρους για την υλοποίηση του προγράμματος. Ωστόσο, ούτε στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο ούτε στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής γίνεται ανάλυση του τρόπου με τον οποίο υπολογίστηκαν οι ανάγκες, ενώ δεν υπάρχουν ούτε πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να εξασφαλιστούν εγκαίρως οι πόροι που χρειάζονται για την υλοποίηση του προγράμματος.

17 Στην επισκόπησή μας σχετικά με την ευρωπαϊκή άμυνα¹², υπογραμμίσαμε ότι η διαδικασία σχεδιασμού από την ΕΕ της ανάπτυξης της αμυντικής ικανότητας περιλαμβάνει πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς και στηρίζεται σε μια πολύπλοκη δομή διακυβέρνησης. Εντός της εν λόγω δομής, οι προτεραιότητες που αφορούν τις αμυντικές δυνατότητες καθορίζονται από διακυβερνητικές συμφωνίες στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), ενώ ο προϋπολογισμός της ΕΕ εκτελείται από την Επιτροπή, υπό την εποπτεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στο **παράρτημα I** μπορείτε να βρείτε συνοπτική παρουσίαση των βασικών θεσμικών ρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΚΕΠΠΑ και στο σημείο **53** τους προβληματισμούς σχετικά με τον συντονισμό μεταξύ του προγράμματος και της ΚΕΠΠΑ. Ενώ αναγνωρίζουμε ότι οι θεσμικές συμφωνίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο αναφοράς της πρότασης, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να λάβουν υπόψη** τον κίνδυνο αλληλεπικάλυψης και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη διενέργεια αξιολογήσεων και ελέγχων και που προκύπτουν από ένα τόσο πολύπλοκο πλαίσιο.

18 Σημειώνουμε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως όσον αφορά το ταμείο για την επιτάχυνση του μετασχηματισμού των αλυσίδων εφοδιασμού (FAST)¹³ ή τον ευρωπαϊκό μηχανισμό στρατιωτικών πωλήσεων¹⁴, η πρόταση δεν περιλαμβάνει εκτελεστικές διατάξεις. Αυτές θα καθοριστούν αργότερα, μέσω εκτελεστικών πράξεων, οι οποίες δεν προβλέπουν τη δυνατότητα ελέγχου από μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Βλέπε επίσης σημεία **40** και **46**.

19 Στην ειδική έκθεσή μας σχετικά με τη μείωση της μείζονος διαφθοράς στην Ουκρανία¹⁵, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αυτή εξακολουθούσε να αποτελεί γενικευμένο πρόβλημα, που απαιτούσε ένα ενισχυμένο σύστημα αναφοράς στοιχείων

¹² Επισκόπηση 09/2019.

¹³ Άρθρο 19 της πρότασης.

¹⁴ Άρθρο 14 της πρότασης.

¹⁵ Ειδική έκθεση 23/2021.

και παρακολούθησης και αυστηρότερους όρους για την παροχή δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνουμε ότι στην πρόταση δεν προβλέπονται ειδικές διατάξεις για την εφαρμογή του μέσου στήριξης της Ουκρανίας. Μολονότι το μέσο έχει διαφορετικούς στόχους, πηγή χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό, καθώς και νομική βάση και χαρακτηρίζεται από τον αυξανόμενο κίνδυνο διαφθοράς που υπάρχει στη συγκεκριμένη χώρα, οι διατάξεις που εφαρμόζονται προσομοιάζουν, τηρουμένων των αναλογιών βεβαίως, σε εκείνες που ισχύουν για τα κράτη μέλη. Επιπλέον, αναγνωρίζουμε ότι οι ρυθμίσεις παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων θα καθοριστούν σε συμφωνία-πλαίσιο, η οποία θα αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεως με τις ουκρανικές αρχές. Βάσει των ανωτέρω, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να θεσπίσουν ειδικές ρυθμίσεις** όσον αφορά τη λογοδοσία για την υλοποίηση του προγράμματος στην Ουκρανία. Οι ρυθμίσεις αυτές πρέπει να αντικατοπτρίζουν τον αυξημένο κίνδυνο διαφθοράς και να καθορίζουν ελάχιστες διασφαλίσεις αναφορικά με την εφαρμογή των δικλίδων, την παρακολούθηση και την υποβολή στοιχείων, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση για μελλοντικές διαπραγματεύσεις με τις ουκρανικές αρχές. Βλέπε επίσης σημεία [47](#), [48](#), [54](#), [55](#) και [64](#).

20 Σημειώνουμε ότι στην πρόταση καθορίζονται φιλόδοξοι στόχοι και περιλαμβάνεται ευρύ φάσμα δράσεων, μολονότι η καθοδήγηση όσον αφορά τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά την επιλογή έργων που είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ είναι περιορισμένη, εάν ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη ότι η υλοποίησή τους θα διαρκέσει δύο έτη (2026 και 2027). Από την άποψη αυτή, υπογραμμίζουμε τον κίνδυνο το χρηματοδοτικό κονδύλιο, ύψους 1,5 δισεκατομμυρίων ευρώ, που καθορίζεται στο άρθρο 5 της πρότασης, να μην ανταποκρίνεται στους δεδηλωμένους στόχους του άρθρου 4. Επιπλέον, υπάρχει κίνδυνος οι περιορισμένοι πόροι της ΕΕ να κατανεμηθούν σε ευρύ φάσμα έργων που ενδέχεται να μην έχουν μετρήσιμο αντίκτυπο σε επίπεδο ΕΕ. Για λεπτομερέστερη ανάλυση, ανατρέξτε στα σημεία [38](#) και [43](#).

Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό

21 Η πρόταση περιλαμβάνει έξι παρεκκλίσεις από τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#) στα άρθρα της 5, 8, 17 και 35. Μολονότι ο δημοσιονομικός κανονισμός προβλέπει ότι οι αιτιολογικές σκέψεις και η αιτιολογική έκθεση της πρότασης πρέπει να ορίζουν τους λόγους για τους οποίους μια νομοθετική πρόταση παρεκκλίνει από τις διατάξεις του (εκτός από αυτούς που ορίζονται στον τίτλο II αυτού), δεν μπορούσαμε να εντοπίσουμε αιτιολόγηση των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στα άρθρα 5, παράγραφος 5, 8, παράγραφος 3, και 35. Περιορίστηκε, έτσι, η δυνατότητά μας να εξετάσουμε τον σκοπό και την εμβέλεια των παρεκκλίσεων αυτών. Για περισσότερες

λεπτομέρειες σχετικά με τις διάφορες παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό, ανατρέξτε στα σημεία **34**, **44** και **49**, καθώς και στο **παράρτημα II**. Από τη μεριά μας, κατ' αρχήν, τονίζουμε τη σημασία της συγκράτησης στο ελάχιστο των παρεκκλίσεων από τον δημοσιονομικό κανονισμό και την ανάγκη να αιτιολογείται η χρήση τους.

Ειδικά σχόλια

Αιτιολογική έκθεση

Εκτίμηση αναγκών

22 Στην αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι η Επιτροπή πρότεινε το EDIP έχοντας ως στόχο «να συμβιβάσει τον επείγοντα χαρακτήρα με τον μακροπρόθεσμο ορίζοντα». Επίσης αποφάσισε «να στραφεί γρήγορα από την ανάληψη έγκαιρων παρεμβάσεων έκτακτης ανάγκης τον Ιούλιο (δηλαδή του ASAP) και τον Οκτώβριο (δηλαδή του EDIRPA) του 2023 στην υιοθέτηση μιας πιο διαρθρωτικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων συνεπειών που αντιμετωπίζει η EBTBA και για τη συνέχιση της στήριξης της Ουκρανίας» (βλέπε επίσης σημείο **02**). Ωστόσο, ενώ στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής αναγνωρίζεται ο κίνδυνος το χρηματοδοτικό κονδύλιο των 1,5 δισεκατομμυρίων ευρώ που καθορίζεται στην πρόταση να μην είναι επαρκές, δεν γίνεται εκτίμηση της δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ, η οποία θα ήταν απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεινόμενων μέσων πολιτικής.

23 Το έγγραφο τονίζει ότι αυτό συμβαίνει ώστε να διατηρείται η ικανότητα απόκρισης σε πιθανές εξελίξεις στην γεωπολιτική κατάσταση, καθώς και στις ανάγκες των κρατών μελών της ΕΕ. Απουσία οποιασδήποτε διευκρίνισης στο έγγραφο, καθώς και στοιχείων που να στηρίζουν την πρόταση και τις εκτιμήσεις δαπανών, ήταν αδύνατο να αξιολογήσουμε κατά πόσον το χρηματοδοτικό κονδύλιο είναι ανάλογο των φιλοδοξιών του προγράμματος.

Κεφάλαιο I της πρότασης: Γενικές διατάξεις

24 Στις γενικές διατάξεις περιγράφεται το αντικείμενο της πρότασης, το οποίο συνίσταται στα εξής:

- ο στην ανάπτυξη του προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει μέτρα για την ενίσχυση της EBTBA, του FAST και του μέσου στήριξης της Ουκρανίας (κεφάλαιο II)·
- ο σε ένα νομικό πλαίσιο που καθορίζει τις απαιτήσεις και τις απαραίτητες διαδικασίες για τη σύσταση της δομής για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα εξοπλισμών (κεφάλαιο III)·

- ο σε ένα νομικό πλαίσιο σχεδιασμένο ώστε να εγγυάται την ασφάλεια του εφοδιασμού με αμυντικά προϊόντα(κεφάλαιο IV).
- ο στη σύσταση Συμβουλίου Αμυντικής Βιομηχανικής Ετοιμότητας (κεφάλαιο V).

25 Το άρθρο 2 περιλαμβάνει κατάλογο των ορισμών που ισχύουν για τους σκοπούς του προτεινόμενου κανονισμού. **Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο διατύπωσης επιπλέον ορισμών (βλέπε σημεία 39, 41, 43, 45 και 51).**

Κεφάλαιο II της πρότασης:

Ενότητα 1: Γενικές διατάξεις που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα και στο μέσο στήριξης της Ουκρανίας

Χρήση χρηματοδότησης μη συνδεδεμένης με τις δαπάνες (άρθρο 3 της πρότασης).

26 Η πρόταση (άρθρο 3) τονίζει ότι το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μέσω χρηματοδότησης που δεν θα συνδέεται με τις δαπάνες (εφεξής «ΧΔΣΔ»), μια μορφή χρηματοδότησης που εισήχθη στον δημοσιονομικό κανονισμό το 2018 για την απλούστευση της εφαρμογής πολιτικών και την ενίσχυση της παρακολούθησης των επιδόσεων. Ωστόσο, από προηγούμενους ελέγχους μας αναδείχθηκαν αδυναμίες στην εφαρμογή της ΧΔΣΔ σε διάφορους τομείς δαπανών της ΕΕ. Παραδείγματος χάριν, στην πρόσφατη γνώμη μας σχετικά με τη διευκόλυνση για την Ουκρανία, αναφέρουμε ότι στις σχετικές συμφωνίες χρηματοδότησης για δημοσιονομική στήριξη από την ΕΕ δεν καθορίζονταν πάντοτε με σαφήνεια τα βήματα για τη μέτρηση της ικανοποιητικής προόδου¹⁶. Επίσης αναφέραμε ότι ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή καθόρισε το ποσό των πληρωμών του ΜΑΑ στα κράτη μέλη είναι ασαφής¹⁷. Η μέθοδος υπολογισμού μιας πληρωμής που αναστέλλεται, όταν τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος δεν έχουν επιτευχθεί πλήρως, βασίζεται σε μια σειρά κρίσεων, γεγονός που αφήνει περιθώριο για διαφορετικές ερμηνείες¹⁸. Τέλος, διαπιστώσαμε επίσης ότι ο έλεγχος της ΧΔΣΔ από την Επιτροπή εστίασε κυρίως στην εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου και δεν κάλυψε τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Ως εκ τούτου, καλέσαμε την Επιτροπή να καλύψει τα κενά

¹⁶ Γνώμη 03/2023, σημείο 33.

¹⁷ Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2021, σημείο 10.28.

¹⁸ Ετήσια έκθεση για το 2022, σημείο 11.19.

διασφάλισης σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες¹⁹.

27 Ως προς αυτό, επισημαίνουμε ότι η πρόταση δεν περιλαμβάνει εκτελεστικές διατάξεις όσον αφορά την ΧΔΣΔ. Αντιλαμβανόμαστε ότι τα προγράμματα εργασίας της Επιτροπής θα διαμορφώσουν τη ΧΔΣΔ έτσι ώστε να αντικατοπτρίζεται η επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, με αναφορά σε δέσμες εργασιών, ορόσημα ή τιμές-στόχο στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινών προμηθειών²⁰. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, η **Επιτροπή πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** να καθορίσει σαφώς τις δράσεις που χρηματοδοτούνται μέσω ΧΔΣΔ, τα ορόσημα για την υλοποίηση της δράσης και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις, για την περίπτωση μη εκπλήρωσης συγκεκριμένου ορόσημου ή τιμής-στόχου.

28 Επιπλέον, σημειώνουμε ότι συγκεκριμένες διατάξεις της πρότασης απαιτούν καθοδήγηση ως προς την εκτέλεση της ΧΔΣΔ, ώστε να διασφαλίζεται η συνεπής επιβολή τους.

- Στο άρθρο 7 τονίζεται ότι ο δικαιούχος μπορεί να λάβει χρηματοδότηση από διάφορα μέσα της ΕΕ, αναφέρεται όμως ότι η σωρευτική ενωσιακή στήριξη δεν πρέπει να υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης και ότι η συνεισφορά της ΕΕ από διαφορετικά μέσα δεν πρέπει να καλύπτει τις ίδιες δαπάνες.
- Στο άρθρο 8 προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που ο δικαιούχος αποκομίσει κέρδος, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε ανάκτηση ενός ποσού, το οποίο υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εσόδων και των επιλέξιμων δαπανών της δράσης.
- Στο άρθρο 17 καθορίζεται το ανώτατο όριο της χρηματοδοτικής συνεισφοράς από την ΕΕ για επιλέξιμες δραστηριότητες ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών.

Στο πλαίσιο των επιλέξιμων δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω ΧΔΣΔ και προκειμένου να παρακάμπτεται ο κίνδυνος υπεραντιστάθμισης, **η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** να αποσαφηνίσει:

- τις ελάχιστες απαιτήσεις εφαρμογής δικλίδων, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι τα ποσά που εισπράχθηκαν με τη μορφή επιχορηγήσεων δεν υπερβαίνουν το

¹⁹ Ειδική έκθεση 07/2023, σημείο 93 και σύσταση 3.

²⁰ Αιτιολογικές σκέψεις 20 και 21 της πρότασης.

συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών και δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες, όπως απαιτεί το άρθρο 7·

- ο τη βάση κόστους που θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την εκτίμηση του πλεονάσματος που προβλέπεται στο άρθρο 8·
- ο τη βάση κόστους που θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του ανώτατου ποσού της ενωσιακής χρηματοδότησης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 17·
- ο τα μέτρα ελέγχου για τη διασφάλιση της επαλήθευσης και της επιβεβαίωσης της συμμόρφωσης με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες.

29 Αντίστοιχα, στην περιγραφή του χρηματοδοτικού μηχανισμού στην ενότητα 2.2.1 του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου, γίνεται αναφορά στις επιλογές απλουστευμένου κόστους. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί επιλογές απλουστευμένου κόστους, προκειμένου να μειώσει τη διοικητική επιβάρυνση των δικαιούχων και να εστιάσει την προσπάθεια στα αποτελέσματα των δράσεων. Ενώ γενικά θεωρούμε ότι οι επιλογές απλουστευμένου κόστους ενέχουν χαμηλότερο κίνδυνο σφάλματος, είναι πολύ σημαντικό να αναπτυχθεί μια αξιόπιστη μεθοδολογία, όπως αναφέρουμε στην έκθεσή μας σχετικά με τις νέες επιλογές για τη χρηματοδότηση έργων αγροτικής ανάπτυξης²¹. Αντιλαμβανόμαστε ότι υπάρχει ήδη μεθοδολογία για τη στήριξη της εφαρμογής του EDIRPA όσον αφορά τη δημοσιονομική στήριξη που σχετίζεται με τις δημόσιες συμβάσεις. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στο σημείο 58, δεν έχει ακόμη διενεργηθεί εκ των υστέρων αξιολόγηση του EDIRPA. Εάν η Επιτροπή αποφασίσει να χρησιμοποιήσει την εν λόγω επιλογή χρηματοδότησης, πέραν των δραστηριοτήτων συνεργασίας που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις και λαμβανομένου υπόψη του περιορισμένου χρονικού ορίζοντα του προγράμματος, τονίζουμε ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί άμεσα μια αξιόπιστη μεθοδολογία. **Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** αποσαφήνισης του πεδίου αναφοράς των επιλέξιμων δραστηριοτήτων που μπορούν να επωφεληθούν από τη ΧΔΣΔ. **Επίσης, θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** να επεξηγήσει των αρχών βάσει των οποίων πραγματοποιούνται οι εκτιμήσεις κόστους που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας της δημοσιονομικής στήριξης που παρέχει η με τη μορφή ΧΔΣΔ και επιλογών απλουστευμένου κόστους.

²¹ Ειδική έκθεση 11/2018.

Χρηματοδοτικό κονδύλιο (άρθρα 5 και 6 της πρότασης)

30 Το άρθρο 5 της πρότασης καθορίζει δύο χωριστές γραμμές του προϋπολογισμού: μία για την ενίσχυση της ΕΒΤΒΑ και μια δεύτερη για την ενίσχυση της βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης της Ουκρανίας στον τομέα της άμυνας (εφεξής «ουκρανική DTIB»). Επισημαίνουμε ότι η επιχορήγηση του προγράμματος ανέρχεται σε 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Όσον αφορά την ενίσχυση της ουκρανικής DTIB (βλέπε επίσης σημεία **47** και **48**), επισημαίνουμε ότι για το μέσο στήριξης της Ουκρανίας δεν έχει καθοριστεί συγκεκριμένο χρηματοδοτικό κονδύλιο. Υπάρχει συμφωνία των κρατών μελών²², για τη στήριξη της Ουκρανίας, της ανάκαμψης και της ανασυγκρότησής της, καθώς και της αυτοάμυνας της έναντι του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, να χρησιμοποιήσουν τα κέρδη που θα προκύπτουν από την επένδυση δεσμευμένων ρωσικών περιουσιακών στοιχείων. Στο πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας, το 90 % των κερδών από δεσμευμένα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία διατέθηκε στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για την Ειρήνη και το 10 % στη διευκόλυνση για την Ουκρανία. Η πρώτη μεταφορά κεφαλαίων, ύψους 1,5 δισεκατομμυρίων ευρώ, πραγματοποιήθηκε στις 26 Ιουλίου 2024. Το κονδύλιο αυτό θα επανεξετάζεται σε ετήσια βάση και ένα ποσοστό των εν λόγω εσόδων θα μπορούσε, στο μέλλον, να διατεθεί στο μέσο στήριξης της Ουκρανίας, όπως προβλέπεται ως επιλογή στο άρθρο 6, παράγραφος 2, και αναφέρεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 9. Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι υπάρχει κίνδυνος για την προβλεψιμότητα του ποσού και της χρονικής διάρκειας μιας τέτοιας πηγής χρηματοδότησης. Αυτό μπορεί να αποτελέσει επιχειρησιακή πρόκληση για την Επιτροπή κατά την εφαρμογή του μέσου στήριξης της Ουκρανίας.

Ενότητα 2: Το πρόγραμμα

Συνεργίες σε επίπεδο ΕΕ με το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ (άρθρο 7 της πρότασης)

31 Το άρθρο 7 της πρότασης, προτείνει την υλοποίηση του προγράμματος σε συνεργία με άλλα προγράμματα της Ένωσης. Υπογραμμίζουμε ότι η χρήση άλλων ταμείων για την συμπλήρωση δράσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος απαιτεί διεξοδική αξιολόγηση. Κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο για την αποφυγή του κινδύνου χρήσης χρηματοδότησης που είχε αρχικά διατεθεί για συνεισφορά σε στόχους που δεν σχετίζονταν με το πρόγραμμα.

²² Απόφαση (ΕΕ) 2024/1470 του Συμβουλίου και κανονισμός (ΕΕ) 2024/1469 του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2024.

32 Επιπλέον, σημειώνουμε ότι η υλοποίηση της πρότασης, ενδέχεται να οδηγήσει στην απονομή **σφραγίδα αριστείας** σε επιχειρήσεις στο πλαίσιο της DTIB. Η σφραγίδα αριστείας απονέμεται σε έργα επιλέξιμα για ενωσιακή χρηματοδότηση, που πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει συγκεκριμένο μέσο της ΕΕ, τα οποία ωστόσο δεν έχουν λάβει χρηματοδοτική στήριξη λόγω περιορισμών στον προϋπολογισμό του μέσου. Ο γενικός στόχος της σφραγίδας είναι να δίνεται στους αιτούντες η δυνατότητα να επωφελούνται από άλλα προγράμματα στήριξης της ΕΕ ή των κρατών μελών και να προωθείται η συμμετοχή των επιχειρήσεων σε προγράμματα της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, παραπέμπουμε στην έκθεσή μας σχετικά με τις συνεργίες μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων 2020» και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων²³, στην οποία διαπιστώσαμε ότι παρόμοιο εργαλείο χρησιμοποιήθηκε μόνο σε περιορισμένο βαθμό λόγω διοικητικών φραγμών και έλλειψης πληροφοριών σχετικά με τα έργα. Θεωρούμε ότι η ίδια η πρόταση δεν εγγυάται τη χρήση σφραγίδων αριστείας. Για την υιοθέτηση της σφραγίδας αυτής θα απαιτηθούν σημαντικές προσπάθειες κατά τη διάρκεια της εφαρμογής.

Έμμεση διαχείριση (άρθρο 8 της πρότασης)

33 Το άρθρο 8 της πρότασης αναφέρει ότι το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί υπό καθεστώς άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης. Στην ειδική έκθεσή μας σχετικά με την προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας²⁴, συστήσαμε στην Επιτροπή να αξιολογήσει το ενδεχόμενο ευρύτερης χρήσης της έμμεσης διαχείρισης ως εναλλακτικής επιλογής για τα έργα του EDF, προκειμένου να μετριάσει τον κίνδυνο που προκύπτει από την ανεπάρκεια ανθρώπινων πόρων στην Επιτροπή. Ως εκ τούτου, στηρίζουμε την ευελιξία αυτή, καθώς εξασφαλίζει την έγκαιρη υλοποίηση του προγράμματος. Ωστόσο, οι συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων μπορεί να μην είναι πάντα σαφείς όσον αφορά τις ρυθμίσεις λογοδοσίας. Συνεπώς, προκειμένου να βελτιωθεί η λογοδοσία κατά την επιλογή έμμεσης διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ στον τομέα της άμυνας, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** εισαγωγής ρητής απαίτησης οι συμφωνίες ανάθεσης που υπογράφονται από την Επιτροπή να διαφυλάττουν τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ.

Αναδρομικότητα της δημοσιονομικής στήριξης (άρθρο 8 της πρότασης)

34 Επιπλέον, στο άρθρο 8 της πρότασης εισάγεται παρέκκλιση από το άρθρο 193, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού, σύμφωνα με την οποία οι

²³ Ειδική έκθεση 23/2022.

²⁴ Ειδική έκθεση 10/2023.

επιχορηγήσεις της ΕΕ μπορούν «να καλύπτουν δράσεις που άρχισαν και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης για τις εν λόγω δράσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δράσεις δεν άρχισαν πριν από τις 5 Μαρτίου 2024 και δεν έχουν ολοκληρωθεί πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης». Από την αιτιολογική σκέψη 23, αντιλαμβανόμαστε ότι σκοπός της εξαίρεσης αυτής είναι να καταστεί δυνατή η συνέχιση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης δράσεων που θα μπορούσαν να είχαν υποστηριχθεί από χρηματοδότηση του 2024 στο πλαίσιο του ASAP και του EDIRPA. Ωστόσο, επισημαίνουμε ότι το πεδίο εφαρμογής των επιλέξιμων δράσεων που προτείνονται στην πρόταση είναι ευρύτερο από ό,τι στους κανονισμούς ASAP και EDIRPA. Επιπλέον, σημειώνουμε ότι το χρονικό διάστημα μεταξύ της 5ης Μαρτίου 2024 και της τελικής έγκρισης της πρότασης μπορεί κάλλιστα να υπερβεί το ένα έτος. Αυτό θα μπορούσε να ενέχει τον κίνδυνο χρηματοδότησης δραστηριοτήτων που θα είχαν πραγματοποιηθεί ακόμη και χωρίς την ενωσιακή στήριξη. Πέραν τούτου, θα μπορούσε να επηρεάσει τη διαθεσιμότητα εγγράφων για τη στήριξη της επιλεξιμότητας των δηλωθεισών δαπανών και, ως εκ τούτου, την ικανότητά μας να διενεργήσουμε τους ελέγχους μας. Ως εκ τούτου, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν** δύο στοιχεία: πρώτον, κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 8 είναι κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και, δεύτερον, κατά πόσον είναι επαρκές, λαμβανομένου υπόψη του χρονοδιαγράμματος για την έγκριση της πρότασης.

Ανάκτηση κερδών που αποκομίζουν οι δικαιούχοι (άρθρο 8)

35 Στο άρθρο 8 της πρότασης τονίζεται ότι η Επιτροπή δύναται να ανακτήσει το ποσοστό κέρδους από τη συνεισφορά της ΕΕ. Το κέρδος υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εσόδων και των επιλέξιμων δαπανών της δράσης. Στα έσοδα περιλαμβάνονται η χρηματοδότηση της ΕΕ, η χρηματοδότηση από τα κράτη μέλη και τυχόν έσοδα που προκύπτουν από τη δράση. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνουμε ότι το πρόγραμμα μπορεί να επιδοτεί δράσεις, όπως η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή η εκβιομηχάνιση και η εμπορευματοποίηση αμυντικών προϊόντων, οι οποίες ενδέχεται να αποφέρουν μακροπρόθεσμα έσοδα. Όταν τα υποκείμενα αμυντικά προϊόντα είναι κερδοφόρα, τα ανακτήσιμα ποσά θα μπορούσαν να είναι σημαντικά. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου για τους δικαιούχους και να αποτραπεί η υπεραντιστάθμιση, **η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** περιγραφής της μεθοδολογίας που προτίθεται να χρησιμοποιήσει για τον προσδιορισμό των εν λόγω κερδών. Εναλλακτικά, με σκοπό τον περιορισμό του διοικητικού φόρτου και την προώθηση της συμμετοχής της βιομηχανίας, η Επιτροπή θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάπτυξης ενός απλού και σαφούς μηχανισμού (όπως κατ' αποκοπή ποσοστά που θα μπορούσαν να μειώσουν τις

επιλέξιμες δαπάνες και τη χρηματοδότηση της ΕΕ σε επίπεδο που να μετριάξει τον κίνδυνο υπεραντιστάθμισης).

Χρήση εγκαταστάσεων που βρίσκονται σε τρίτες χώρες (άρθρα 10 και 21 της πρότασης)

36 Για λόγους συνέπειας με τον στόχο της πρότασης για αύξηση της αμυντικής ετοιμότητας της ΕΒΤΒΑ, στην αιτιολογική σκέψη 15 επισημαίνεται ότι οι υποδομές, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των ωφελούμενων του προγράμματος θα πρέπει να βρίσκονται στην επικράτεια κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας. Ωστόσο, η πρόταση περιλαμβάνει παρέκκλιση από την αρχή αυτή, όταν οι αποδέκτες δεν διαθέτουν εναλλακτικές λύσεις ή σχετικές υποδομές, εγκαταστάσεις, περιουσιακά στοιχεία ή πόρους άμεσα διαθέσιμα εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Σημειώνουμε ότι ο όρος «άμεσα διαθέσιμα» μπορεί να ερμηνευθεί υπό ευρεία έννοια, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει στη διάδοση της χρήσης αυτής της εξαίρεσης. Η **Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν** κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης αυτής είναι κατάλληλο και σύμφωνο με την αιτιολογική σκέψη 15 της πρότασης.

Ορισμός και προτεραιοποίηση των επιλέξιμων δραστηριοτήτων (άρθρα 11, 12 και 13 της πρότασης)

37 Το άρθρο 11 της πρότασης περιγράφει τις δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος και προβλέπει ότι η δημοσιονομική στήριξη μπορεί να χορηγηθεί, για παράδειγμα, σε δραστηριότητες που σχετίζονται με:

- τη συνεργασία των δημόσιων αρχών σε διαδικασίες αμυντικών προμηθειών (παράγραφος 2)·
- τη δημιουργία διασυνοριακών βιομηχανικών συμπράξεων, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στον συντονισμό της προμήθειας ή της δέσμευσης και της αποθεματοποίησης κατασκευαστικών στοιχείων αμυντικών προϊόντων [παράγραφος 3, στοιχείο β)]·
- τη δημιουργία και διάθεση δεσμευμένων κατασκευαστικών ικανοτήτων ταχείας κινητοποίησης όσον αφορά τα αμυντικά προϊόντα (δηλαδή παραγωγικές ικανότητες που ενδέχεται να χρειαστούν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, γνωστές και ως «εγκαταστάσεις σε μόνιμη ετοιμότητα») [παράγραφος 3, στοιχείο γ)]·
- δραστηριότητες για την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ανθεκτικότητας [παράγραφος 5, στοιχείο β)].

Δεδομένου ότι το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων με βάση τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** να διευκρινίσουν ποιες δαπάνες μπορούν να είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του προγράμματος και αν η χρηματοδότηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της αγοράς πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων για σκοπούς αποθεματοποίησης, χρηματοδοτώντας έτσι τις απαιτήσεις της EBTBA σε κεφάλαια κίνησης.

38 Σημειώνουμε επίσης ότι το άρθρο 11 περιλαμβάνει 14 παραδείγματα επιλέξιμων δράσεων που μπορούν να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ, αλλά το άρθρο 4 ορίζει σε γενικές γραμμές τον στόχο «της δρομολόγησης και της επιτάχυνσης της προσαρμογής της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές αλλαγές». Στο πλαίσιο αυτό και όπως επισημαίνεται στο σημείο **20** της παρούσας γνώμης, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** καθορισμού σαφών προτεραιοτήτων για την κατανομή των κονδυλίων της ΕΕ σε μεμονωμένα έργα, με σκοπό την παράκαμψη του κινδύνου διασποράς των χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ.

39 Στα άρθρα 12 και 13, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** σαφέστερου ορισμού των όρων «δράσεις κοινής προμήθειας» και «δράσεις ενίσχυσης της βιομηχανίας», δεδομένου ότι οι τελευταίες δεν χρησιμοποιούνται στο άρθρο 11 και δεν ορίζονται στο άρθρο 2 της πρότασης. **Θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο** να καταστεί σαφέστερη στο κείμενο η διάκριση μεταξύ κοινής προμήθειας και ομαδοποιημένης (κοινής) προμήθειας.

Ευρωπαϊκός μηχανισμός στρατιωτικών πωλήσεων (άρθρο 14 της πρότασης)

40 Σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, της πρότασης η Επιτροπή οφείλει να καταρτίσει τις τεχνικές προδιαγραφές και να προμηθευθεί την απαιτούμενη εταιρική πληροφοριακή πλατφόρμα, καθώς και να καταρτίσει έναν ενιαίο, κεντρικό και επικαιροποιημένο κατάλογο αμυντικών προϊόντων που έχουν αναπτυχθεί από την EBTBA. Με βάση την EDIS²⁵, αντιλαμβανόμαστε ότι ο κατάλογος αυτός προορίζεται να αποτελέσει το πρώτο στάδιο ενός πιλοτικού σχεδίου για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού μηχανισμού στρατιωτικών πωλήσεων από το 2028 και μετά, και ότι η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει την πλατφόρμα βασιζόμενη σε υφιστάμενες λύσεις, όπως η βάση δεδομένων Euclid του ΕΟΑ. Λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά στο χρονοδιάγραμμα μεταξύ της EDIS και του EDIP, προτείνουμε η πρόταση να καθορίζει ενδιάμεσους στόχους για την περίοδο 2025-2027. **Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν περαιτέρω το ενδεχόμενο:**

²⁵ JOIN(2024) 10, ενότητα 2.3 με τίτλο «Επενδύοντας ευρωπαϊκά».

- ο να αποσαφηνίσουν κατά πόσον η πλατφόρμα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στο άρθρο 37 της πρότασης σχετικά με την διευκόλυνση συμφωνιών αγοράς·
- ο να αναφέρουν το στοχευμένο πεδίο εφαρμογής των προϊόντων και των επιχειρήσεων που θα καλύπτονται από την πλατφόρμα·
- ο να παράσχουν διατάξεις εφαρμογής όσον αφορά τη διακυβέρνηση και διαχείριση της πληροφοριακής πλατφόρμας.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι, ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής και τα χαρακτηριστικά της πλατφόρμας, το κόστος ανάπτυξης και συντήρησης μπορεί να είναι σημαντικό. Επιπλέον, σημειώνουμε ότι η επιχειρησιακή επιτυχία της πλατφόρμας θα εξαρτηθεί από την έκταση της χρήσης της από τις αρμόδιες για τις δημόσιες συμβάσεις αρχές των κρατών μελών και από την προθυμία του κλάδου να παράσχει τις απαιτούμενες πληροφορίες σε εθελοντική βάση. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνουμε ότι στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής δεν αξιολογείται η αναμενόμενη σχέση κόστους-οφέλους της πληροφοριακής πλατφόρμας που υποστηρίζει τον ευρωπαϊκό κατάλογο αμυντικών προϊόντων, που προβλέπεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μηχανισμού στρατιωτικών πωλήσεων.

41 Στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β), της πρότασης ορίζεται ότι «η Επιτροπή στηρίζει [...] τη δημιουργία δεξαμενής αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας, με σκοπό την αύξηση της διαθεσιμότητας αμυντικών προϊόντων κατασκευασμένων στην ΕΕ και την επιτάχυνση του χρόνου παράδοσής τους, ώστε να διασφαλίζεται η άμεση και προτιμησιακή δυνατότητα αγοράς ή χρήσης/μίσθωσης για τα κράτη μέλη, τις συνδεδεμένες χώρες και την Ουκρανία». Επιπλέον, στο άρθρο 14, παράγραφος 3, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή στηρίζει οικονομικά τα κράτη μέλη στη δημιουργία δεξαμενών αμυντικής ετοιμότητας. Ωστόσο, πέραν των δεδηλωμένων στόχων τους, δεν εντοπίσαμε στην πρόταση ορισμό των δεξαμενών αμυντικής ετοιμότητας. **Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο εισαγωγής του ορισμού και των κύριων χαρακτηριστικών των δεξαμενών αμυντικής ετοιμότητας στο νομοθετικό κείμενο.**

Ευρωπαϊκά αμυντικά έργα κοινού ενδιαφέροντος (άρθρο 15 της πρότασης)

42 Η πρόταση εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να προσδιορίζει ευρωπαϊκά αμυντικά έργα κοινού ενδιαφέροντος. Η εν λόγω διάταξη αποβλέπει στην υποστήριξη έργων μεγάλης κλίμακας με αντικείμενο την ανάπτυξη δυνατοτήτων, τις οποίες δεν θα μπορούσε να αναπτύξει ή να προμηθεύσει από μόνο του ένα κράτος μέλος. Ωστόσο, επισημαίνουμε ότι ο χρονικός ορίζοντας για την υλοποίηση των εν λόγω έργων είναι πιθανό να υπερβεί τη διετή περίοδο υλοποίησης του EDIP. Κατά συνέπεια, η

εξασφάλιση μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης θα είναι καθοριστικής σημασίας για την ολοκλήρωση των επιλεγμένων έργων και την αξιοποίηση των αναμενόμενων οφελών τους. Ως εκ τούτου, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** θέσπισης απαίτησης για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης χρηματοδοτικής στήριξης ως προϋπόθεσης για την επιλογή των EDPCI.

Κριτήρια ανάθεσης (άρθρο 16 της πρότασης)

43 Στην πρόταση καθορίζονται τέσσερα κριτήρια ανάθεσης, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των προτάσεων που θα υποβάλλονται ως απόκριση στα ετήσια προγράμματα εργασίας. Στα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται η «αμυντική βιομηχανική ετοιμότητα», η «αμυντική βιομηχανική ανθεκτικότητα» και η «αμυντική βιομηχανική συνεργασία». Ωστόσο, τα δύο τελευταία κριτήρια δεν ορίζονται σαφώς στο κείμενο της πρότασης, ενώ δεν αναφέρονται στο άρθρο 4, με το οποίο καθορίζονται οι πρωταρχικοί στόχοι της πρότασης. Επιπλέον, θεωρούμε ότι τα εν λόγω κριτήρια αποτελούν απλώς κατευθυντήριες οδηγίες και είναι ανεπαρκή για την ανάπτυξη μιας διαφανούς διαδικασίας επιλογής ή για τη στόχευση της χρηματοδότησης στα έργα με την καλύτερη σχέση κόστους-οφέλους. Επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή σκοπεύει επίσης να παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων στα προγράμματα εργασίας. **Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** εναρμόνισης της ορολογίας που χρησιμοποιείται στα άρθρα 4 και 16 της πρότασης, προκειμένου να υπάρχει συνέπεια μεταξύ των στόχων της πρότασης και των κριτηρίων ανάθεσης.

Χρηματοδοτική συνεισφορά από την ΕΕ (άρθρο 17 της πρότασης)

44 Στην πρόταση αναφέρεται ότι «κατά παρέκκλιση από το άρθρο 190 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046, το πρόγραμμα μπορεί να χρηματοδοτήσει έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών». Στην αιτιολογική σκέψη 18, τονίζεται ότι η εν λόγω παρέκκλιση θα μπορούσε να εφαρμοστεί για την κάλυψη δαπανών που προκύπτουν από «την πολυπλοκότητα της συνεργασίας για κοινές προμήθειες». Ωστόσο, επισημαίνουμε ότι το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 17 υποδηλώνει ότι η παρέκκλιση από τον δημοσιονομικό κανονισμό θα επηρεάσει επίσης δραστηριότητες όπως η ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ανθεκτικότητας, η κατάρτιση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού, καθώς και η προμήθεια συστημάτων φυσικής προστασίας και προστασίας στον κυβερνοχώρο. **Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν** κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 17 είναι ανάλογο προς τον στόχο που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 18.

45 Επιπλέον, στο άρθρο 17 προβλέπεται ότι οι επιλέξιμες δραστηριότητες που σχετίζονται με την επιτάχυνση της προσαρμογής στις διαρθρωτικές αλλαγές της παραγωγικής ικανότητας αμυντικών προϊόντων μπορούν να λάβουν στήριξη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, πέραν του ανώτατου ορίου του 35 % της πρότασης, εάν «τα κράτη μέλη συμφωνήσουν σε κοινή προσέγγιση όσον αφορά τις εξαγωγές αμυντικών προϊόντων». Αυτό θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ερμηνεύουν διαφορετικά το τι θα συνιστούσε εκπλήρωση αυτής της προϋπόθεσης, με επακόλουθο τον κίνδυνο ασυνεπούς αξιολόγησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια στην εφαρμογή του προγράμματος, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** η «κοινή προσέγγιση όσον αφορά τις εξαγωγές» να ορίζεται στο άρθρο 2 της πρότασης.

Ταμείο για την επιτάχυνση του μετασχηματισμού των αλυσίδων αμυντικού εφοδιασμού (άρθρο 19 της πρότασης)

46 Στην πρόταση προβλέπεται ότι η Επιτροπή μπορεί να καθιερώσει πράξη συνδυαστικής χρηματοδότησης, δηλαδή συνδυασμό μη επιστρεπτέων μορφών στήριξης και χρηματοδοτικών μέσων), γνωστή ως FAST. Στόχος της είναι η μόχλευση, η ελαχιστοποίηση των κινδύνων και η επιτάχυνση των επενδύσεων, προκειμένου να αυξηθούν οι ικανότητες παραγωγής αμυντικών προϊόντων των ΜΜΕ και των μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με την παροχή χρηματοδότησης με ίδια και με δανειακά κεφάλαια. Το FAST θα εφαρμοστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του προγράμματος InvestEU. Ωστόσο, στην πρόταση, πέραν των στόχων και των προβλεπόμενων δικαιούχων, δεν εντοπίσαμε διατάξεις εφαρμογής που να ορίζουν:

- το χρηματοδοτικό κονδύλιο για το FAST·
- τα κριτήρια που θα χρησιμοποιούνται για την επιλογή των εταιρειών στις οποίες θα γίνονται οι επενδύσεις και των ειδών χρηματοδοτικών μέσων·
- τις σχέσεις, εάν υπάρχουν, με τις δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος·
- τις υποχρεώσεις των δικαιούχων·
- τις αρχές για τον επιμερισμό των χρηματοοικονομικών κινδύνων μεταξύ του FAST και των ιδιωτών επενδυτών·
- τις ρυθμίσεις παρακολούθησης για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων·
- το δικαίωμα πρόσβασης του ΕΕΣ σε έγγραφα και πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 287, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να παράσχουν γενικά κριτήρια για την επιλογή των δικαιούχων του ταμείου και να διευκρινίσουν τον τρόπο με τον οποίο αυτό θα συμβάλει στην επίτευξη των πρωταρχικών στόχων του προγράμματος Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει καθώς επίσης και το ενδεχόμενο θέσπισης ειδικών ρυθμίσεων παρακολούθησης για το FAST και για τον επιμερισμό των κινδύνων με τους ιδιώτες επενδυτές.

Ενότητα 3: Μέσο στήριξης της Ουκρανίας

47 Στην πρόταση προβλέπεται η δημιουργία ενός χωριστού χρηματοδοτικού κονδυλίου, το οποίο θα χρηματοδοτείται μέσω εθελοντικών συνεισφορών και «σχετικών περιοριστικών μέτρων της Ένωσης». Το κονδύλιο αυτό προορίζεται για τη στήριξη δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της ουκρανικής DTIB. **Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συμπεριλάβουν** λεπτομερέστερες διατάξεις όσον αφορά τα σχετικά περιοριστικά μέτρα της Ένωσης, ώστε να καταστεί δυνατός ο ακριβής προσδιορισμός του ποσού των εξωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό που προορίζονται για την Ουκρανία. Για εκτιμήσεις σχετικά με τα έκτακτα έσοδα ιδιωτικών φορέων που προέρχονται από ακινητοποιημένα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία, ανατρέξτε επίσης στο σημείο **30**.

48 Στο άρθρο 4 της πρότασης επισημαίνεται ότι το μέσο στήριξης της Ουκρανίας έχει σχεδιαστεί για να συμβάλει στην ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό της αμυντικής, τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης της χώρας, ενισχύοντας τη διασυνοριακή συνεργασία και υποστηρίζοντας τις προσπάθειές της να ευθυγραμμιστεί σταδιακά με το κεκτημένο της ΕΕ. Σημειώνουμε ότι οι στόχοι είναι πολύ γενικοί, γεγονός που μπορεί να δημιουργήσει προκλήσεις κατά τον καθορισμό επιχειρησιακών κριτηρίων για την κατανομή της δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ. Επιπλέον, στο άρθρο 20 προβλέπεται ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διαχειρίζεται το μέσο αυτό σύμφωνα με κανόνες παρόμοιους με εκείνους του προγράμματος όσον αφορά τη μορφή της ενωσιακής χρηματοδότησης, τις επιλέξιμες οντότητες και τα κριτήρια ανάθεσης. Ως εκ τούτου, επισημαίνουμε ότι η πρόταση δεν προβλέπει ειδικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή του μέσου, αλλά εφαρμόζει διατάξεις παρόμοιες με εκείνες που ισχύουν για τα κράτη μέλη. Αυτό συμβαίνει μολονότι το μέσο έχει διαφορετικούς στόχους, πηγή της δημοσιονομικής στήριξης και νομική βάση και παρά τον αυξημένο κίνδυνο διαφθοράς στην Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, όπως επισημαίνεται στο σημείο **19**, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης** ειδικών διατάξεων όσον αφορά την εφαρμογή του μέσου στήριξης της Ουκρανίας. Παραδείγματος χάριν, θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο:

- ο να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής των επιλέξιμων δράσεων σε εκείνες που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων του μέσου·
- ο να αναπτύξουν ειδικά κριτήρια ανάθεσης·
- ο να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους από την υλοποίηση του προγράμματος μέσω χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στη χώρα (βλέπε σημεία 26-29).

Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι οι ευρέως καθορισμένοι στόχοι και το περιθώριο ελιγμών όσον αφορά την εφαρμογή του μέσου στήριξης της Ουκρανίας ενδέχεται να δημιουργήσουν δυσκολίες όσον αφορά την εκ των υστέρων αξιολόγηση των επιδόσεων του και τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων των εκτελεστικών φορέων. Για εκτιμήσεις σχετικές με τη συμφωνία-πλαίσιο για την Ουκρανία, ανατρέξτε στο σημείο 54.

Κεφάλαιο IV της πρότασης: Ασφάλεια εφοδιασμού

Ενότητα 1: Ετοιμότητα (άρθρα 34 έως 39 της πρότασης)

49 Στο άρθρο 35 της πρότασης εισάγεται παρέκκλιση από το άρθρο 172 του δημοσιονομικού κανονισμού, επιτρέποντας στην Επιτροπή, σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, να ζητεί την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών πριν από την υπογραφή των τελικών συμβάσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τον αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης διαφορών από την εκτέλεση σύμβασης πριν από την οριστικοποίηση των νομικών όρων, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** περιορισμού του πεδίου εφαρμογής της εξαίρεσης. Για παράδειγμα, η παρέκκλιση θα μπορούσε να εξαρτάται από την ενεργοποίηση της κατάστασης κρίσης εφοδιασμού ή της κατάστασης κρίσης εφοδιασμού που σχετίζεται με την ασφάλεια.

Ενότητα 2: Εποπτεία και παρακολούθηση των εφοδιαστικών αλυσίδων (άρθρα 40 και 41 της πρότασης)

50 Η πρόταση προβλέπει ότι η Επιτροπή θα χαρτογραφήσει τις αμυντικές εφοδιαστικές αλυσίδες και θα παρουσιάσει ανάλυση των δυνατών σημείων και των αδυναμιών της Ένωσης όσον αφορά τις αλυσίδες εφοδιασμού με προϊόντα σχετικά με την κρίση. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες και μπορεί να εκδίδει αιτήματα εθελοντικής παροχής πληροφοριών. Ομοίως, στο άρθρο 41 αναφέρεται ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν αιτήματα εθελοντικής παροχής πληροφοριών για την παρακολούθηση

της αμυντικής αλυσίδας εφοδιασμού. Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 56 της πρότασης, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή πρέπει να προβλέψει τυποποιημένα και ασφαλή μέσα για κάθε συλλογή πληροφοριών, ελαχιστοποιώντας τον φόρτο για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην παρακολούθηση και διασφαλίζοντας ότι οι πληροφορίες που λαμβάνονται μπορούν να παρουσιαστούν συνεκτικά. Για να ενισχυθεί η πληρότητα των πληροφοριών που της υποβάλλονται, **η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** να ενσωματώσει απαίτηση ανταπόκρισης στα εν λόγω αιτήματα για παροχή δεδομένων στις συμφωνίες επιχορήγησης που συνάπτονται με τους δικαιούχους του προγράμματος.

51 Σύμφωνα με το άρθρο 42 της πρότασης, τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τυχόν σημαντικά γεγονότα που ενδέχεται να παρεμποδίσουν τις τακτικές δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του προσδιορισμού των βασικών παραγόντων της αγοράς. Προκειμένου να προωθηθεί η συνεπής εφαρμογή, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** να παράσχουν σαφέστερο ορισμό των «μειζόνων συμβάντων», αποσαφηνίζοντας το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων που πρέπει να αναλάβουν τα κράτη μέλη και προσδιορίζοντας τις πληροφορίες που αναμένεται να υποβάλλονται.

Ενότητες 3 και 4: Κατάσταση κρίσης εφοδιασμού και κατάσταση κρίσης εφοδιασμού που σχετίζεται με την ασφάλεια (άρθρα 43 έως 56 της πρότασης)

52 Σύμφωνα με το κείμενο της πρότασης, μετά την ενεργοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είτε της κατάστασης κρίσης εφοδιασμού που προβλέπεται στο άρθρο 44 είτε της κατάστασης κρίσης εφοδιασμού που σχετίζεται με την ασφάλεια που περιγράφεται στο άρθρο 48, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να απευθύνει αιτήματα παροχής πληροφοριών σε σχετικές επιχειρήσεις και να κοινοποιεί τις παραγγελίες και τα αιτήματα με διαβάθμιση προτεραιότητας. Η πρόταση παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να επιβάλλει πρόστιμα, για παράδειγμα, σε περιπτώσεις βαριάς αμέλειας ή μη συμμόρφωσης με τα εν λόγω αιτήματα, ή σε περίπτωση παροχής ελλιπών ή παραπλανητικών πληροφοριών (άρθρο 55). Ωστόσο, οι εξουσίες αυτές υπόκεινται σε όρους που ενδέχεται να παρεμποδίσουν την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή τους.

- Σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 49, για την έκδοση αιτήματος παροχής πληροφοριών απαιτείται προηγούμενη έγκριση του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση, αυτή δε μπορεί να αποφασίσει να μην αποκριθεί στο αίτημα, εάν υπάρχουν «επαρκείς λόγοι» για κάτι τέτοιο.

- ο Σύμφωνα με το άρθρο 47, για την κοινοποίηση παραγγελίας με διαβάθμιση προτεραιότητας απαιτείται η υποβολή αιτήματος από κράτος μέλος και η εκ των προτέρων έγκριση του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση. Επιπλέον, η επιχείρηση μπορεί να αρνηθεί την παραγγελία εάν παράσχει «λεπτομερή αιτιολόγηση».
- ο Ομοίως, σύμφωνα με το άρθρο 50, για την απόφαση έκδοσης αιτήματος με διαβάθμιση προτεραιότητας απαιτείται επίσημο αίτημα από κράτος μέλος και εκ των προτέρων έγκριση του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση. Επιπλέον, η επιχείρηση μπορεί να αποφασίσει να μην συμμορφωθεί με το αίτημα, εάν διαθέτει «επαρκείς λόγους» για κάτι τέτοιο.

Συνεπώς, τονίζουμε ότι η αποτελεσματική λειτουργία αυτού του μηχανισμού θα εξαρτηθεί τελικά από την προθυμία των κρατών μελών για συνεργασία.

Υπογραμμίζουμε περαιτέρω την επιχειρησιακή πρόκληση που αντιμετωπίζει η Επιτροπή κατά την άσκηση αυτών των προτεινόμενων εξουσιών και τον κίνδυνο νομικών προκλήσεων από επιχειρήσεις που ενδέχεται να υπόκεινται σε κυρώσεις. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διευκρινίσουν ποιοι «λόγοι» και «λεπτομερείς αιτιολογήσεις» μπορούν να επιτρέψουν σε μια επιχείρηση να αρνηθεί να συμμορφωθεί με αιτήματα παροχής πληροφοριών και με παραγγελίες και αιτήματα με διαβάθμιση προτεραιότητας.**

Κεφάλαιο V της πρότασης: Διακυβέρνηση, αξιολόγηση και έλεγχος

Το Συμβούλιο Αμυντικής Βιομηχανικής Ετοιμότητας και η διαδικασία επιτροπής (άρθρα 57 και 58 της πρότασης)

53 Με την πρόταση συστήνεται το Συμβούλιο Αμυντικής Βιομηχανικής Ετοιμότητας, στο οποίο συμμετέχουν η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και ο/η Ύπατος/-η Εκπρόσωπος και επικεφαλής του ΕΟΑ, προκειμένου να συμβουλευθούν την Επιτροπή κατά την υλοποίηση του προγράμματος, μεταξύ άλλων προσδιορίζοντας τους τομείς χρηματοδότησης στους οποίους δίνουν προτεραιότητα και ενεργοποιώντας τα καθεστώτα διαχείρισης κρίσεων. Επιπλέον, στο πλαίσιο της EDIS, το ανωτέρω συμβούλιο θα ασκεί καθήκοντα που σχετίζονται με τον κοινό προγραμματισμό και τις προμήθειες στον τομέα της άμυνας της ΕΕ. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του EDIP, η Επιτροπή θα προεδρεύει στο εν λόγω συμβούλιο, ενώ στο πλαίσιο της EDIS, η προεδρία του συμβουλίου θα ασκείται από κοινού από την Επιτροπή και τον/την Ύπατο/-η Εκπρόσωπο (που είναι επίσης επικεφαλής του ΕΟΑ). Επιπλέον, με την πρόταση συστήνεται επιτροπή για την εποπτεία της έγκρισης των προγραμμάτων

εργασίας που καθορίζονται από την Επιτροπή, η οποία θα απαρτίζεται από την ίδια και τα κράτη μέλη, με παρατηρητές τον ΕΟΑ και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης. Αναγνωρίζουμε την ανάγκη ύπαρξης των προαναφερόμενων συντονιστικών φόρουμ για τη διασφάλιση της συνέπειας μεταξύ των αποφάσεων της ΚΕΠΠΑ και της αμυντικής βιομηχανικής πολιτικής και κατανοούμε τους νομικούς περιορισμούς που έχει να αντιμετωπίσει η πρόταση. Σημειώνουμε, ωστόσο, ότι το Συμβούλιο Αμυντικής Βιομηχανικής Ετοιμότητας ενδέχεται να μην συμβάλει στην απλούστευση του ήδη πολύπλοκου πλαισίου διακυβέρνησης που επισημαίνεται στο σημείο 17.

Συμφωνία-πλαίσιο με την Ουκρανία (άρθρο 59 της πρότασης)

54 Όσον αφορά το μέσο στήριξης της Ουκρανίας, σύμφωνα με το άρθρο 59 της πρότασης, η Επιτροπή οφείλει να συνάψει συμφωνία-πλαίσιο με την Ουκρανία, με την οποία θα εισάγονται, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς διατάξεις για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στο σημείο 19, οι συννομοθέτες μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συμπεριλάβουν στην πρόταση ελάχιστες απαιτήσεις περί ελέγχου, παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων ως αφετηρία για μελλοντικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Επιτροπής και των ουκρανικών αρχών. Επιπλέον, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** ενίσχυσης του περιεχομένου της συμφωνίας-πλαισίου με την Ουκρανία, ώστε να συμπεριληφθούν λεπτομερείς διατάξεις, μεταξύ άλλων δε και τα εξής:

- οι ειδικοί στόχοι και οι ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν από τις ουκρανικές αρχές·
- ο προσδιορισμός των ουκρανικών αρχών που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος και των αρμοδιοτήτων τους·
- οι εφαρμοστέες κυρώσεις και το καθεστώς ανάκτησης σε περίπτωση παραβίασης της συμφωνίας και τυχόν επόμενων συμφωνιών·
- οι ρυθμίσεις παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών επιδόσεων και των πηγών πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για την ποσοτικοποίηση των εκροών του μέσου·
- τα σχετικά νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα που είναι αναγκαία για την επιβολή των δικαιωμάτων του ΕΕΣ όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες που κατέχουν Ουκρανοί δικαιούχοι για τους σκοπούς των ελέγχων του.

55 Επιπλέον, σημειώνουμε ότι στην πρόταση δεν ορίζεται προθεσμία για τη σύναψη της συμφωνίας-πλαisiού για την Ουκρανία. Λαμβάνοντας υπόψη τη σύντομη διάρκεια του μέσου και τον ρόλο της συμφωνίας-πλαisiού στην προάσπιση των δικαιωμάτων του ΕΕΣ όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες που βρίσκονται στην κατοχή Ουκρανών δικαιούχων για τους σκοπούς των ελέγχων του, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** θέσπισης μιας τέτοιας προθεσμίας, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλες οι πληρωμές καλύπτονται από αυστηρές ρυθμίσεις παρακολούθησης και ελέγχου.

Αξιολόγηση του προγράμματος (άρθρο 66 της πρότασης)

56 Σύμφωνα με την πρόταση, έως τις 30 Ιουνίου 2027, η Επιτροπή οφείλει να διενεργήσει αξιολόγηση της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων του προγράμματος αξιοποιώντας τις διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την απαίτηση αυτή, σημειώνουμε ωστόσο ότι η προθεσμία για την αξιολόγηση είναι φιλόδοξη, λαμβανομένου υπόψη του χρονοδιαγράμματος της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας και του χρόνου που απαιτείται για την υλοποίηση του προγράμματος και την εκτίμηση των επιπτώσεών του. Συναφώς επισημαίνεται ότι η αξιολόγηση του ASAP, την οποία δημοσίευσε η Επιτροπή τον Ιούλιο του 2024, πραγματοποιήθηκε αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης στις 15 Μαρτίου 2024. Το εν λόγω χρονοδιάγραμμα δεν επέτρεψε στην Επιτροπή να αξιολογήσει τα αποτελέσματα των μέτρων, με συνέπεια η αξιολόγηση να μπορέσει να καλύψει την περίοδο υλοποίησης μόνον έως την τελική επιλογή των δικαιούχων.

57 Παρά τον περιορισμό αυτό, σημειώνουμε ότι η αξιολόγηση του ASAP ανέδειξε την πρόκληση που είχε να αντιμετωπίσει η επιτροπή του προγράμματος αυτού όσον αφορά τη συμφωνία σχετικά με τον καθορισμό των επιλέξιμων δραστηριοτήτων και την κατανομή του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Στο πλαίσιο αυτό, οι συστάσεις για τη δημιουργία σαφών δεσμών μεταξύ των στόχων πολιτικής και των επιλέξιμων δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την αξιολόγηση μπορεί επίσης να είναι σημαντικές για την εφαρμογή του EDIP, όπως επισημαίνεται στα σημεία **37**, **38** και **43**. Επιπλέον, στην αξιολόγηση τονίζεται ότι ένας σημαντικός παράγοντας επιτυχίας στην εφαρμογή του ASAP ήταν οι ανάντη δραστηριότητες προβολής που πραγματοποίησε η Επιτροπή για τον εντοπισμό των κύριων σημείων συμφόρησης στην αλυσίδα εφοδιασμού πυρομαχικών. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνουμε ότι το EDIP θα καλύπτει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής αμυντικών προϊόντων σε σχέση με το ASAP εντός περιορισμένης περιόδου εφαρμογής δύο ετών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να είναι δύσκολο για την Επιτροπή να προσδιορίσει δράσεις προτεραιότητας για την κατανομή της χρηματοδότησης εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος.

58 Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι τα άλλα προγράμματα της ΕΕ που στηρίζουν την ΕΒΤΒΑ (EDIRPA, EDF, EDIDP) δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί εκ των υστέρων, καθώς δεν έχουν υλοποιηθεί για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα (με εξαίρεση το EDIDP). Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας γνώμης, η ενδιάμεση αξιολόγηση του EDF βρισκόταν σε εξέλιξη, ενώ η αξιολόγηση του EDIRPA αναμενόταν έως το τέλος του 2026. Στον κανονισμό σχετικά με το EDIDP δεν προβλεπόταν προθεσμία για την έκδοση της αξιολόγησης. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των εν λόγω αξιολογήσεων για την ενίσχυση της χάραξης πολιτικής και το χρονοδιάγραμμα για την προετοιμασία του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο** διενέργειας ενιαίας εκ των υστέρων αξιολόγησης των προαναφερθέντων προγραμμάτων στον τομέα της άμυνας, ώστε να διευκολυνθεί η καθοδήγηση τυχόν περαιτέρω δράσεων ή επενδύσεων μετά το 2027, και αναβολής της τελικής αξιολόγησης του EDIP ως συνέπεια του διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της δημοσίευσης της πρότασης και της τελικής έγκρισής της.

Πλαίσιο παρακολούθησης των επιδόσεων

59 Υποστηρίζουμε τη θέσπιση ενός ισχυρού πλαισίου για την αξιολόγηση των επιδόσεων. Ως προς αυτό, στο τμήμα 1.4.4 του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου που συνοδεύει την πρόταση προβλέπονται σημαντικοί δείκτες επιδόσεων, όπως η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας για αμυντικά προϊόντα εντός της ΕΕ ή η μείωση των χρόνων παράδοσης της παραγωγής. Προτείνεται επίσης η αύξηση των δεικτών εκροής (όπως ο αριθμός των κρατών μελών που συμμετέχουν στη συνεργασία για

κοινές προμήθειες). Δεδομένου ότι ο πλήρης κατάλογος των δεικτών που θα χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση θα τεθεί σε εφαρμογή μόνο από την οντότητα που είναι επιφορτισμένη με την υλοποίηση του προγράμματος, **η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** να καταρτίσει κατάλογο των βασικών δεικτών που πρέπει να χρησιμοποιούνται, ο οποίος θα περιλαμβάνει τόσο δείκτες εκροής όσο και δείκτες αποτελέσματος, και θα παρέχει, κατά περίπτωση, τιμές βάσης και τιμές-στόχο.

60 Σύμφωνα με το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, αυτή αναμένει να συλλέξει τις πληροφορίες που απαιτούνται για την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος και του μέσου στήριξης της Ουκρανίας κυρίως από τους δικαιούχους. Σημειώνουμε, ωστόσο, ότι για τη μέτρηση της συνολικής αύξησης της παραγωγικής ικανότητας για αμυντικά προϊόντα εντός της ΕΕ και τη μείωση των χρόνων παράδοσης ενδέχεται να απαιτούνται πληροφορίες από επιχειρήσεις που δεν έχουν κατ' ανάγκη επωφεληθεί από τη χρηματοδότηση του προγράμματος. Σημειώνουμε επίσης ότι στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής²⁶ επισημαίνεται η έλλειψη διαθέσιμων στοιχείων σχετικά με την DTIB, για λόγους εθνικής ασφάλειας. Κατά συνέπεια, δεν είμαστε σε θέση να αξιολογήσουμε πλήρως αν ευσταθούν οι ρυθμίσεις παρακολούθησης που περιέχονται στην πρόταση.

61 Επιπλέον, δεν εντοπίσαμε δείκτες επιδόσεων που να αντικατοπτρίζουν ειδικά τους στόχους της προώθησης της διαλειτουργικότητας και της τυποποίησης των αμυντικών συστημάτων σε επίπεδο ΕΕ. **Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο** καθιέρωσης δεικτών επιδόσεων που θα αντικατοπτρίζουν την επίτευξη αυτών των ειδικών στόχων πολιτικής.

62 Σημειώνουμε ότι η κοινή ανακοίνωση σχετικά με την EDIS²⁷ περιλαμβάνει τρεις κύριους στόχους:

- τα κράτη μέλη θα πρέπει να προμηθεύονται τουλάχιστον το 40 % του αμυντικού εξοπλισμού τους με συνεργατικό τρόπο έως το 2030·
- η αξία του ενδοενωσιακού αμυντικού εμπορίου θα πρέπει να αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 35 % της αξίας της αμυντικής αγοράς της ΕΕ έως το 2030·

²⁶ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «What are the impacts of the preferred policy options?», C (2024) 4822, ενότητα 7.

²⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια νέα στρατηγική για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία: επίτευξη ετοιμότητας στην ΕΕ μέσω μιας ανθεκτικής αμυντικής βιομηχανίας με υψηλό βαθμό ανταπόκρισης», JOIN (2024) 10.

- ο τα κράτη μέλη θα πρέπει να προμηθεύονται τουλάχιστον το 50 % των αμυντικών επενδύσεών τους από την ΕΕ έως το 2030 και το 60 % έως το 2035.

Ωστόσο, οι δείκτες αυτοί δεν περιλαμβάνονται στην πρόταση. Επισημαίνουμε ότι η χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του EDIP καλύπτει μόνο το διάστημα έως το 2027, το οποίο ταυτίζεται με τη διάρκεια του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Σημειώνουμε επίσης ότι η επίτευξη των στόχων θα εξαρτηθεί, σε μεγάλο βαθμό, από τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών. Ωστόσο, για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή της EDIS, **η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να συμπεριλάβει τους εν λόγω δείκτες στις δραστηριότητες παρακολούθησης του EDIP και να καθορίσει ενδιάμεσες τιμές-στόχο για το 2027.** Μολονότι αναγνωρίζουμε ότι οι δείκτες αυτοί ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν το αποτέλεσμα του προγράμματος, θεωρούμε ότι είναι συναφείς όσον αφορά την αξιολόγηση των επιδόσεών του.

63 Επιπλέον, δεδομένου ότι τα επιτεύγματα των στόχων της EDIS βασίζονται στις αποφάσεις των κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις, **η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης λεπτομερούς ανάλυσης των δεικτών επιδόσεων από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της τελικής αξιολόγησης του προγράμματος.**

64 Όσον αφορά το μέσο στήριξης της Ουκρανίας, **η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να προσθέσουν συμπληρωματικούς δείκτες για την αξιολόγηση των οφελών που αποκομίζονται από το μέσο στήριξης της Ουκρανίας.** Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο προτεινόμενος δείκτης («αύξηση της στήριξης προς την Ουκρανία») ενδέχεται να μην επιτρέψει στην Επιτροπή να μετρήσει τον βαθμό στον οποίο το μέσο συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της ουκρανικής DTIB.

Τελικές παρατηρήσεις

65 Αντιμέτωπη με την επανεμφάνιση πολεμικών επιχειρήσεων μεγάλης κλίμακας στην Ευρώπη, η ΕΕ έχει θέσει την άμυνα σε πολύ υψηλή θέση στην ατζέντα της. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (EDIP) με σκοπό:

- α) τη στήριξη της ετοιμότητας της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ με την ενίσχυση της ΕΒΤΒΑ, ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη διαθεσιμότητα και προμήθεια αμυντικών προϊόντων, και
- β) τη συμβολή στην ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό της ουκρανικής DTIB.

Προς τούτο, με την πρόταση δημιουργούνται, σε συνδυασμό με άλλα μέτρα, το ευρωπαϊκό βιομηχανικό πρόγραμμα στον τομέα της άμυνας (εφεξής «το πρόγραμμα») και το μέσο στήριξης της Ουκρανίας.

66 Επισημαίνουμε τον κίνδυνο ο προτεινόμενος προϋπολογισμός ύψους 1,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για την ενίσχυση της ΕΒΤΒΑ, σε συνδυασμό με την προγραμματισμένη διετή περίοδο υλοποίησης να μην είναι ανάλογος με τους στόχους της πρότασης. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να καθοριστούν δείκτες επιδόσεων συνοδευόμενοι από ορόσημα και τιμές-στόχο που θα αντικατοπτρίζουν τα επιτεύγματα που, βάσει ενός ρεαλιστικού σεναρίου, θα μπορούσαν να αναμένονται μέχρι το τέλος του 2027. Επιπλέον, επισημαίνουμε τη σημασία της χάραξης μακροπρόθεσμης στρατηγικής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

67 Θεωρούμε ότι ορισμένες ρυθμίσεις περί λογοδοσίας στην πρόταση θα πρέπει να αποσαφηνιστούν ή να ενισχυθούν, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αφορούν τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ. Πρόκειται για σημαντικό ζήτημα, λαμβανομένων υπόψη των πολύπλοκων ρυθμίσεων διακυβέρνησης στον τομέα της άμυνας. Ειδικότερα, αυτό συμβαίνει όταν το πρόγραμμα υλοποιείται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, στο πλαίσιο του FAST και στις περιπτώσεις που η εκτέλεση ανατίθεται στις ουκρανικές αρχές.

68 Επιπλέον, ενδέχεται να χρειαστεί να θεσπιστούν συμπληρωματικές εκτελεστικές διατάξεις, οι οποίες θα παρέχουν στέρεη βάση για την υλοποίηση του EDIP και τη στοχευμένη κατανομή των κονδυλίων. Σε ολόκληρη τη γνώμη μας αναδεικνύουμε τους κύριους κινδύνους που εντοπίσαμε και διατυπώνουμε προτάσεις σχετικά με τον

τρόπο αντιμετώπισής τους. Αυτό περιλαμβάνει την ανάγκη αποσαφήνισης της μεθοδολογίας που αφορά ειδικά τη ΧΔΣΔ, τις απαιτήσεις σχετικά με την επιλεξιμότητα των δράσεων και των δαπανών, καθώς και τα κριτήρια επιλογής για τη χορήγηση χρηματοδότησης σε μεμονωμένα έργα.

69 Τέλος, σημειώνουμε ότι με την πρόταση ανατίθενται νέες αρμοδιότητες στην Επιτροπή και της παρέχονται δικαιώματα σχετικά με τη διαφύλαξη της ασφάλειας του εφοδιασμού της ΕΕ με αμυντικά προϊόντα. Τονίζουμε, ωστόσο, ότι το ενδιαφέρον των κρατών μελών και η προθυμία τους να συνεργαστούν θα είναι καίριας σημασίας για την αποτελεσματική διαφύλαξη της ασφάλειας του εφοδιασμού με αμυντικά προϊόντα.

Σύνοψη των προτάσεων

Αριθμός	Προτεινόμενη αξιολόγηση	Παραπομπή στη γνώμη (σημείο)
Γενικές παρατηρήσεις		
1	Η Επιτροπή καλείται να εξετάσει το ενδεχόμενο να συμπληρώσει την EDIS με μια στρατηγική μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης για την EBTBA, ως μέρος του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.	15
2	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να λάβουν υπόψη τον κίνδυνο αλληλεπικαλύψεων και τις προκλήσεις που συνεπάγονται οι αξιολογήσεις και οι έλεγχοι σε ένα τόσο πολύπλοκο πλαίσιο.	17
3	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να εισαγάγουν ειδικές ρυθμίσεις όσον αφορά τη λογοδοσία για την υλοποίηση του προγράμματος στην Ουκρανία.	19, 48
Κεφάλαιο I Γενικές διατάξεις		
4	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να παράσχουν πρόσθετους ορισμούς στο άρθρο 2 της πρότασης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής υλοποίηση.	39, 41, 43, 45, 51
Κεφάλαιο II		
Ενότητα 1: Γενικές διατάξεις που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα και στο μέσο στήριξης της Ουκρανίας		
5	Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να καθορίσει σαφώς στα προγράμματα εργασίας τις δράσεις που χρηματοδοτούνται μέσω ΧΔΣΔ, τα ορόσημα για την υλοποίηση της δράσης και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις σε περίπτωση μη εκπλήρωσης συγκεκριμένου ορόσημου ή τιμής-στόχου.	27
6	Στο πλαίσιο των επιλέξιμων δαπανών που χρηματοδοτούνται βάσει του μοντέλου ΧΔΣΔ, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να αποσαφηνίσει: <ul style="list-style-type: none"> ο τις ελάχιστες απαιτήσεις εφαρμογής δικλίδων, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι τα ποσά που εισπράχθηκαν με τη μορφή επιχορηγήσεων δεν 	28

Αριθμός	Προτεινόμενη αξιολόγηση	Παραπομπή στη γνώμη (σημείο)
	<p>υπερβαίνουν το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών και δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες, όπως απαιτεί το άρθρο 7·</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ τη βάση κόστους που θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την εκτίμηση του πλεονάσματος που προβλέπεται στο άρθρο 8· ○ τη βάση κόστους που θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του ανώτατου ποσού της ενωσιακής χρηματοδότησης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 17· ○ τα μέτρα ελέγχου για τη διασφάλιση της επαλήθευσης και της επιβεβαίωσης της συμμόρφωσης με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. <p>(άρθρα 3, 7, 8, 17)</p>	
7	<p>Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο αποσαφήνισης του πεδίου εφαρμογής των επιλέξιμων δραστηριοτήτων που μπορούν να επωφεληθούν από τη ΧΔΣΔ. Επίσης, θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να παράσχει επιπλέον διευκρινίσεις σχετικά με τις αρχές βάσει των οποίων πραγματοποιούνται οι εκτιμήσεις κόστους που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ορθότητας της δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ, με τη μορφή ΧΔΣΔ και επιλογών απλουστευμένου κόστους.</p> <p>(άρθρο 3 και νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο)</p>	29
Ενότητα 2: Το πρόγραμμα		
8	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης ρητής απαίτησης οι συμφωνίες ανάθεσης που υπογράφονται από την Επιτροπή να σέβονται τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ.</p> <p>(άρθρο 8)</p>	33
9	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν δύο στοιχεία: πρώτον, κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 8 είναι κατάλληλο για την</p>	34

Αριθμός	Προτεινόμενη αξιολόγηση	Παραπομπή στη γνώμη (σημείο)
	επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και, δεύτερον, κατά πόσον είναι επαρκές, λαμβανομένης υπόψη της προθεσμίας για την έγκριση της πρότασης.	
10	<p>Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο περιγραφής της μεθοδολογίας που αναμένεται να χρησιμοποιήσει για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού που προκύπτει από τα κέρδη που αποκομίζουν οι δικαιούχοι από επιλέξιμες δράσεις υποστήριξης της παραγωγής ή της εμπορίας κερδοφόρων αμυντικών προϊόντων.</p> <p>(άρθρο 8)</p>	35
11	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 3, σχετικά με τη χρήση εγκαταστάσεων που βρίσκονται σε τρίτες χώρες είναι κατάλληλο και σύμφωνο με την αιτιολογική σκέψη 15 της πρότασης.</p>	36
12	<p>Για ένα υποσύνολο επιλέξιμων δραστηριοτήτων που ορίζονται στο άρθρο 11 της πρότασης, η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διευκρινίσουν ποιες δαπάνες μπορούν να είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του προγράμματος και αν η χρηματοδότηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της αγοράς πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων για σκοπούς της αποθεματοποίησης.</p>	37
13	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο καθορισμού σαφών προτεραιοτήτων για την κατανομή των κονδυλίων της ΕΕ σε μεμονωμένα έργα.</p>	38
14	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης πρόσθετων εκτελεστικών διατάξεων όσον αφορά τον ευρωπαϊκό μηχανισμό στρατιωτικών πωλήσεων, αποσαφηνίζοντας τα αναμενόμενα χαρακτηριστικά της πλατφόρμας, το πεδίο που προβλέπεται να καλύπτουν τα προϊόντα και οι επιχειρήσεις και τη διαχείριση της πλατφόρμας.</p> <p>(άρθρο 14)</p>	40
15	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο εισαγωγής απαίτησης για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης χρηματοδοτικής στήριξης ως</p>	42

Αριθμός	Προτεινόμενη αξιολόγηση	Παραπομπή στη γνώμη (σημείο)
	προϋπόθεσης της επιλογής των ευρωπαϊκών αμυντικών έργων κοινού ενδιαφέροντος. (άρθρο 15)	
16	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 17 (αρχή της συγχρηματοδότησης) είναι ανάλογο προς τον στόχο που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 18.	44
17	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να παράσχουν γενικά κριτήρια για την επιλογή των δικαιούχων του FAST και να διευκρινίσουν τον τρόπο με τον οποίο το ταμείο θα συμβάλει στην επίτευξη των πρωταρχικών στόχων του προγράμματος, (άρθρο 19)	46
18	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης ειδικών ρυθμίσεων παρακολούθησης για το FAST και για τον επιμερισμό των κινδύνων με τους ιδιώτες επενδυτές. (άρθρο 19)	46
Ενότητα 3: Το μέσο στήριξης της Ουκρανίας		
19	Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συμπεριλάβουν λεπτομερέστερες διατάξεις όσον αφορά τα σχετικά περιοριστικά μέτρα της Ένωσης, ώστε να καταστεί δυνατός ο ακριβής προσδιορισμός του ποσού των εξωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό που προορίζονται για την Ουκρανία. (άρθρο 6)	47
Κεφάλαιο IV Ασφάλεια εφοδιασμού		
20	Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο περιορισμού του πεδίου εφαρμογής της εξαίρεσης που επιτρέπει την παράδοση των αγαθών ή παροχή των υπηρεσιών πριν από την οριστικοποίηση της σύμβασης. (άρθρο 35)	49
21	Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να ενσωματώσει στις συμφωνίες επιχορήγησης που	50

Αριθμός	Προτεινόμενη αξιολόγηση	Παραπομπή στη γνώμη (σημείο)
	<p>συνάπτονται με τους δικαιούχους του προγράμματος την απαίτηση ανταπόκρισης σε αιτήματα παροχής στοιχείων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της παρακολούθησης της ΕΒΤΒΑ.</p> <p>(άρθρα 40 και 41)</p>	
22	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να παράσχουν σαφέστερο ορισμό των «μειζόνων συμβάντων», αποσαφηνίζοντας το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων που πρέπει να αναλάβουν τα κράτη μέλη και προσδιορίζοντας τις πληροφορίες που αναμένεται να υποβάλλονται.</p> <p>(άρθρο 42)</p>	51
23	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διευκρινίσουν ποιοι «λόγοι» και ποιες «λεπτομερείς αιτιολογήσεις» μπορούν να επιτρέψουν σε μια επιχείρηση να αρνηθεί να συμμορφωθεί με αιτήματα παροχής πληροφοριών, καθώς και με παραγγελίες και αιτήματα με διαβάθμιση προτεραιότητας.</p> <p>(άρθρα 46, 47 και 50)</p>	52
Κεφάλαιο V: Διακυβέρνηση, αξιολόγηση και έλεγχος		
24	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενίσχυσης του περιεχομένου της συμφωνίας-πλαisiού με την Ουκρανία, ώστε να συμπεριληφθούν λεπτομερείς εκτελεστικές διατάξεις.</p> <p>(άρθρο 59)</p>	54
25	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης προθεσμίας για την οριστικοποίηση της συμφωνίας-πλαisiού για την Ουκρανία.</p> <p>(άρθρο 59)</p>	55
26	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο διενέργειας ενιαίας εκ των υστέρων αξιολόγησης των προγραμμάτων στον τομέα της άμυνας, ώστε να διευκολυνθεί η καθοδήγηση τυχόν περαιτέρω δράσεων ή επενδύσεων μετά το 2027, και αναβολής της τελικής αξιολόγησης του EDIP ως συνέπεια του</p>	58

Αριθμός	Προτεινόμενη αξιολόγηση	Παραπομπή στη γνώμη (σημείο)
	<p>διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της δημοσίευσης της πρότασης και της τελικής έγκρισής της.</p> <p>(άρθρο 66)</p>	
Πλαίσιο παρακολούθησης των επιδόσεων		
27	<p>Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να παράσχει στις οντότητες που είναι επιφορτισμένες με την υλοποίηση του προγράμματος κατάλογο των βασικών δεικτών που πρέπει να χρησιμοποιούνται, ο οποίος θα περιλαμβάνει τόσο δείκτες εκροής όσο και δείκτες αποτελέσματος και θα παρέχει, κατά περίπτωση, τιμές βάσης και τιμές-στόχο.</p>	59
28	<p>Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να εισαγάγει δείκτες επιδόσεων που να αντικατοπτρίζουν τους στόχους της προώθησης της διαλειτουργικότητας και της τυποποίησης των αμυντικών συστημάτων σε επίπεδο ΕΕ.</p>	61
29	<p>Κατά την παρακολούθηση του προγράμματος, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο χρήσης των βασικών δεικτών επιδόσεων της EDIS, να καθορίσει ενδιάμεσους στόχους για το 2027 και να δημοσιεύσει λεπτομερή ανάλυση των δεικτών επιδόσεων ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο της τελικής αξιολόγησης του προγράμματος.</p>	62, 63
30	<p>Η Επιτροπή και οι συννομοθέτες θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να προσθέσουν συμπληρωματικούς δείκτες για την αξιολόγηση των οφελών που αποκομίζονται από το μέσο στήριξης της Ουκρανίας.</p>	64

Προτάσεις διατύπωσης

70 Σε συνέχεια των ανωτέρω προτάσεων, εισηγούμαστε ορισμένες συγκεκριμένες αλλαγές στο κείμενο της πρότασης. Οι πληροφορίες περιγράφονται λεπτομερώς παρακάτω, στο [γράφημα 1](#).

Γράφημα 1 – Προτεινόμενες αλλαγές με σχόλια

Κείμενο της πρότασης	Προτεινόμενη αλλαγή	Σχόλια
Άρθρο 2	Προτείνουμε την παράθεση των όρων με αλφαβητική σειρά.	
Άρθρο 10, παράγραφος 5 Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 57 σχετικά με οποιαδήποτε νομική οντότητα θεωρηθεί επιλέξιμη σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.	Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 58 σχετικά με οποιαδήποτε νομική οντότητα θεωρηθεί επιλέξιμη σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.	Εσφαλμένη παραπομπή.
Άρθρο 11, παράγραφος 6 Όσον αφορά τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2, στην παράγραφο 3, στοιχείο δ), και στην παράγραφο 55 στοιχείο α).	Όσον αφορά τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2, στην παράγραφο 3, στοιχείο δ), και στην παράγραφο 5 , στοιχείο α).	Εσφαλμένη παραπομπή.
Άρθρο 14, παράγραφος 3 Όταν τα κράτη μέλη προμηθεύονται από κοινού πρόσθετες ποσότητες ή συμβάλλουν μέσω συνεισφορών σε είδος στη δημιουργία δεξαμενής αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας, όπως αναφέρεται στην	Όταν τα κράτη μέλη προμηθεύονται από κοινού πρόσθετες ποσότητες ή συμβάλλουν μέσω συνεισφορών σε είδος στη δημιουργία δεξαμενής αμυντικής βιομηχανικής ετοιμότητας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 , στοιχείο β).	Εσφαλμένη παραπομπή.

Κείμενο της πρότασης	Προτεινόμενη αλλαγή	Σχόλια
παράγραφο 2, στοιχείο β).		
<p>Άρθρο 17, παράγραφος 3</p> <p>Το πρόγραμμα εργασίας καθορίζει περαιτέρω λεπτομέρειες, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των αυξημένων ποσοστών χρηματοδότησης που αναφέρονται στην παράγραφο 3.</p>	<p>3. Το πρόγραμμα εργασίας καθορίζει περαιτέρω λεπτομέρειες, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των αυξημένων ποσοστών χρηματοδότησης που αναφέρονται στην παράγραφο 2.</p>	<p>Προκειμένου η παραπομπή να είναι σαφής.</p>
<p>Άρθρο 47, παράγραφος 5</p> <p>Σε περίπτωση που η επιχείρηση απορρίψει την παραγγελία με διαβάθμιση προτεραιότητας, παρέχει στην Επιτροπή λεπτομερή αιτιολόγηση.</p>		<p>Ο όρος «hereof», στο αγγλικό κείμενο, δεν είναι σαφής.</p>
<p>Άρθρα 59, 63 και 64</p> <p>Παραπομπή σε άρθρα του δημοσιονομικού κανονισμού που θα τροποποιηθούν με την αναδιατύπωσή του.</p>	<p>Προκειμένου να υπάρχει συνοχή με τις παραπομπές που γίνονται σε άλλα άρθρα του αναδιατυπωμένου δημοσιονομικού κανονισμού, προτείνουμε οι παραπομπές στα εν λόγω άρθρα να επικαιροποιηθούν.</p>	<p>Οι παραπομπές πρέπει να επικαιροποιηθούν.</p>

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Τμήμα ΙΙΙ, του οποίου προεδρεύει η Bettina Jakobsen, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 24ης Σεπτεμβρίου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παράρτημα

Παράρτημα Ι – Επισκόπηση των θεσμικών ρυθμίσεων της ΕΕ που αφορούν τον τομέα της άμυνας

Όργανο της ΕΕ	Σύνθεση	Αποστολή	Διακυβέρνηση	Εντολή ελέγχου
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης <i>EYED</i>	Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ	<ul style="list-style-type: none"> Άσκηση της ΚΕΠΠΑ. Συντονισμός εξωτερικών δράσεων της ΕΕ. Αναλαμβάνει, από κοινού με τον ΕΟΑ, τον ρόλο της γραμματείας στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας. 	Υπατος/-η Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας	ΕΕΣ
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας <i>ΕΟΑ</i>	Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ	<ul style="list-style-type: none"> Προσδιορισμός των επιχειρησιακών απαιτήσεων. Προσδιορισμός και εφαρμογή μέτρων για την ενίσχυση της βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης του αμυντικού τομέα. Συμμετοχή στον καθορισμό μιας ευρωπαϊκής πολιτικής δυνατοτήτων και εξοπλισμών. 	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπατος/-η Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας	Σώμα ελεγκτών και ελεγκτριών

Όργανο της ΕΕ	Σύνθεση	Αποστολή	Διακυβέρνηση	Εντολή ελέγχου
		<ul style="list-style-type: none"> Αναλαμβάνει, από κοινού με την ΕΥΕΔ, τον ρόλο της γραμματείας στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας. 		
ΓΔ Αμυντικής Βιομηχανίας και Διαστήματος <i>ΓΔ DEFIS</i>	Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ. Διασφάλιση μιας ανταγωνιστικής και καινοτόμου αμυντικής βιομηχανίας. 	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	ΕΕΣ
Μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία <i>PESCO</i>	Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πλην της Μάλτας	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη αμυντικών δυνατοτήτων. Εξασφάλιση επιχειρησιακής ικανότητας βασισμένης σε μη στρατιωτικά και στρατιωτικά μέσα. 	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπατος/-η Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας	Ρυθμίσεις ελέγχου των κρατών μελών
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη	Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ	<ul style="list-style-type: none"> Χρηματοδότηση δράσεων στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. 	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	Σώμα ελεγκτών και ελεγκτριών

Παράρτημα II – Παρεκκλίσεις από τον δημοσιονομικό κανονισμό

Παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 (δημοσιονομικός κανονισμός)

Πρόταση «κανονισμού για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και πλαισίου μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων»		«Δημοσιονομικός κανονισμός» Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο εισάγεται παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Άρθρο 5, παράγραφος 5	Τυχόν έσοδα και επιστροφές από χρηματοδοτικά μέσα που εισάγονται δυνάμει του κανονισμού αποτελούν έσοδα με ειδικό προορισμό για το πρόγραμμα.	Άρθρο 209 Αρχές και όροι που εφαρμόζονται στα χρηματοδοτικά μέσα και στις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό
Άρθρο 8, παράγραφος 3	Για επιλέξιμες δραστηριότητες που αποσκοπούν στην προώθηση της εκβιομηχάνισης και της εμπορίας αμυντικών προϊόντων, όταν ο δικαιούχος επιχορήγησης αποκομίζει κέρδος, η Επιτροπή μπορεί να λάβει υπόψη τη χρηματοδότηση των κρατών μελών για τον καθορισμό του ανακτήσιμου ποσού της επιχορήγησης.	Άρθρο 192 Αρχή της μη αποκόμισης κέρδους
Άρθρο 8, παράγραφος 4	Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές μπορούν να καλύπτουν δράσεις που άρχισαν και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής των προτάσεων για τις εν λόγω δράσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές άρχισαν μετά τις 5 Μαρτίου 2024 και δεν έχουν ολοκληρωθεί πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης.	Άρθρο 193 Αρχή της μη αναδρομικότητας

Πρόταση «κανονισμού για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και πλαισίου μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων»		«Δημοσιονομικός κανονισμός» Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο εισάγεται παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Αιτιολογική σκέψη 23		
17 Αιτιολογική σκέψη 18	Το πρόγραμμα μπορεί να καλύπτει έως και το 100 % των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, με εξαίρεση τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την επιτάχυνση της προσαρμογής της ικανότητας παραγωγής αμυντικών προϊόντων στις διαρθρωτικές αλλαγές.	Άρθρο 190 Συγχρηματοδότηση
Άρθρο 35, παράγραφος 3	Σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει την παράδοση αγαθών ή υπηρεσιών από την ημερομηνία αποστολής των σχεδίων συμβάσεων, τα οποία προκύπτουν από την διαδικασία σύναψης συμβάσεων.	Άρθρο 172 Εκτέλεση και τροποποιήσεις της σύμβασης

Παρεκκλίσεις από την πρόταση αναδιατύπωσης του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046

Πρόταση «κανονισμού για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και πλαισίου μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων»		«Δημοσιονομικός κανονισμός (αναδιατύπωση)» Τίτλος άρθρου
Άρθρο στο οποίο εισάγεται παρέκκλιση	Σκοπός της παρέκκλισης	
Άρθρο 35, παράγραφος 1	Η Ουκρανία μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να συμμετάσχει σε διαδικασία κοινής προμήθειας ή να ενεργεί ως κεντρική αρχή προμηθειών για λογαριασμό των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.	Άρθρο 168 Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

Συντομογραφίες:

ΕΒΤΒΑ: Ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας

ΕΟΑ: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας

Κανονισμός ASAP: Κανονισμός για τη στήριξη της παραγωγής πυρομαχικών

Κανονισμός EDIRPA: Κανονισμός για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών

ΚΕΠΠΑ: Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας

ΧΔΣΔ: Χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

DTIB: Βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας

EDF: Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας

EDIDP: Ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας

EDIP: Πρόγραμμα για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία

EDIS: Στρατηγική για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία

FAST: Ταμείο για την επιτάχυνση του μετασχηματισμού των αλυσίδων αμυντικού εφοδιασμού

SWD: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-849-3192-7	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/4296263	QJ-01-24-008-EL-N
-----	------------------------	----------------	---------------------	-------------------